

Egna Hem

Mål: Eger hem på egen grund

Medel: Flit, Sparsamhet och Gudsfruktan.

Nr 15.
Den 15 Dec. 1904

Prenumerationspris:
Helt år 1 kr. 80 öre.
Halt år 70 öre.
Lösnummerpris 15 öre.

Redaktör och utgivare:
J. R. Rydberg.
Förläggare: Föreningen Egna Hem
Motåla.
Karlson & Sjöströms Boktr. Motåla.

Annonspria:
pr centimeter 50 öre
Rabatt för 3, 6, 12 sgr
5, 10, 20 proc.

4 årgången

Till illustrationen.

Årets sista nummer af Egna Hem prydes af lägenheten Åleryd II B. litt. b., hvilken lägenhet utgör $\frac{185}{1000}$ mantal.

Till hemmet hör en areal af 3 har, 72 ar och 40 kv. m. åker och 2 har, 58 ar och 50 kv. m. ång och hagmark tillsammans 6 har 80 ar och 30 kv. m. eller i gamla mått tolf tunl. och tjugofem kppl.

Jorden betingar ett pris af 2,890 kr., byggnaden 1,450 kr. och ladugården 1,210 kr.

Hela lägenheten betingar sålunda ett pris af 5,550 kronor.

Innehafvare af Åleryd II B. litt. b. är Herr Ernst Eriksson.

För att få nyttjanderätt till vidstående

hem har Herr Eriksson enligt stadgarne måst betala $\frac{1}{10}$ af hemmets hela kostnad eller 555 kr.

Hemmet räntas och amorteras enligt stadgarna med sex procent, hvaraf

en procent utgör amortering och fem procent ränta å köpeskillingen.

Utgiften för hemmet årligen blir sålunda 333 kr. eller 84 kr. 25 öre i kvartalet, hvaraf 33: 30 kr. årligen eller 8,42 kr. pr kvartal utgör ka-

1:a året amort.	33: 30	ränta	27: 75	så kr.	61: 05
2:a do "	33: 30	"	30: 80	"	64: 10
3:e do "	33: 30	"	34: 00	"	67: 30
4:e do "	33: 30	"	37: 16	"	70: 46
	133: 20		129: 71		262: 91

Efter sålunda fyra års amortering eger lägenhetstagaren i hemmet 822 kr. och 91 öre. Det hela amorteras på ofvån angifvet sätt under loppet af 28 $\frac{1}{2}$ år.

Så kommer det att gå.

I n:o 14 af Egna Hem återfinnes en artikel ur Social Tidskrift häftet elfva för innevarande år under rubriken "Nya uppslag i egnahemsfrågan" af

N:o 21. Åleryd II B. litt. b.

pitalbildningen, hvartill innehafvaren får räkna sig tillgodo fem procent pr år å de kontant vid tillträdet inbetalda 555 kronorna. Den årliga kapitalbildningen blir sålunda:

G. H. von Koch.

För att ytterligare understryka riktheten af denna artikel taga vi oss friheten införa en redogörelse för ett "egnahemsföretag", som icke torde

(1 pund = 18 kr.) för att fria det samma från landlordarnas tyranni.

Vi kunna icke göra mindre för vårt eget. Detta skall bli det mest produktiva företag, som vi någonsin satt i gång. Jorden måste återföras till fruktbarhet och släktet till hälsa. Det är småbruket, som skall rädda Erglands landsbygd.

Lbg.

Från Ekholmen.

För någon tid sedan besöktes Ekholmen af föreningens styrelse. Därvid företogs en gemensam vandring från lägenhet till lägenhet, hvar under

togs i betraktande lägenhetstagarnes sätt att sköta sina småbruk.

Hvarje styrelsemedlem satte betyg under de sju olika rubriker, som å nedanstående tabell visas, nämligen: Trädgårdsskötsel, Gödselvård, Kreatursskötsel, Husvård, Skörd, Rotfruktsodling och Odlingsslit.

Styrelsemedlemmarna satte sina betyg hvar och en för sig utan att rådfråga den ene den andre, och utgöra de i kol. införda summorna betygssättning.

Intet betyg fick öfverstiga 10 hvar den styrelsen hade ett tämligen vidt bedömningsområde. I många fall har samma siffra givits af flera i samma ämne, hvilket visar, att hvar och en bjöd till att bedöma så noggrant som möjligt. Endast lägenheternas beteckning införes:

Trädgårdsskötsel		Gödselvård		Kreatursskötsel		Husvård	
Qv. I h I	39	Qv. I h I	27	Qv. III a	27	M. a d	30
Å. I g	39	Qv. II c	25	Qv. II c	21	Qv. I f 3	26
H. b	28	Qv. III a	21	Å. I d	21	Qv. II e	26
M. h	26	Å. I e	21	Å. I e	21	M. a 6	23
Qv. I a	26	Å. I g	21	Qv. I a	19	M. a h	22
Qv. II e	24	Qv. I b	20	Qv. I f I	19	Qv. I f 2	20
Qv. I d	23	Qv. I a	18	Qv. I h I	18	M. e	17
Qv. III f	22	Å. I d	16	Å. I a	17	H. b	16
S. f I	21	Qv. I d	15	Qv. III e	16	Å. I g	18
Qv. III d	20	M. h	14	Qv. I d	16	S. a	18

Skörd		Rotfruktsodling		Odlings slit	
Å. I d	43	Å. I a	38	Qv. I d	35
Å. II a i	34	Å. I d	37	M. h	33
M. c	32	Qv. I f I	35	Å. I a	33
Å. I g	32	S. a	29	Qv. I a	31
Qv. I d	30	Å. II A i	28	Qv. I f I	28
Qv. II c	30	S. e	25	Qv. I b	26
M. e	29	Qv. I h I	24	Qv. II c	26
Å. I a	28	S. d	24	Qv. I c	25
M. h	27	Qv. III d	23	Å. II A f	24
H. b	27	Qv. I d	21	Qv. III d	22

Husdjur vid Ekholmen.

	Häst.	Föl	Oxar	Kor	Tjur.	Ungnöt	Svin	Höns	Kalkoner
Vid Hufvudgård	5	—	4	13	3	5	2	15	—
" Hemman	18	1	26	82	1	15	37	640	1

Dessutom funnos vid hemmen 818 st. förädlade äpple- och päronträd.

Å ofvanstående tabell uppräknas endast de tio lägenheter, hvars innehafvare fått högsta betygssiffror; detta på grund af utrymmesskäl.

Ofvanstående detaljerade tabell är nog en tillförlitlig betygsbeteckning. Kanske en och annan af lägenhetstagarne anse sin betygssiffra låg. I så fall torde ett kommande år kunna förändra den. Vi hoppas det.

Efter ofvan angifna besök vid Ekholmen har under tecknad äfven under ett par dagar vistats därstädes, den

27:de och 28:de juli för att göra några anteckningar från denna koloni.

Det är nu något öfver ett år sedan jag gjorde det föregående besöket. Denna gång företog jag resan under gladare förhoppningar än förra året, och i dessa förhoppningar blef jag icke heller besviken.

Skulle jag döma kolonien efter det första intrycket, som jag fick på vägen från Hjulsbros järnvägsstation utmed den s. k. Linköpingsvägen förbi Blåstads egendom, då blefve mitt omdöme om småbruket allt annat än vackert.

Föreningen har nämligen haft den oturen att få de minst kompetenta småbrukarne bosatta utmed den vägen. Hvar och en, som reser den vägen fram, måste ovillkorligen få ett allt annat än behagligt intryck.

I två år har en lägenhet stått öde, en annan är bortar-enderad, men skötes på ett synnerligen klen sätt och en tredje, en bland de bästa lägenheter vid hela egendomen fick en innehafvare, som fått för sig att köra gödsel från Linköping, hvilket i och för sig hade varit godt, om han också gett sig tid att taga vara på skörden. Så berättades det mig, att skörden fik stå ute öfver vintern och detta utmed allmän väg. Han hade icke varit nöjd med den lägenhet på 24 tunn. som han själf öfvertagit af föreningen, utan arrenderade af en annan lägenhetstagare ännu ett jordområde. För skörden där bjöds honom flera hundra kronor på rot, men han fann för godt låta äfven den ruttna ned.

Han var tydligen icke mogen för att sköta sig själf.

Han hade aldrig själf förr än nu behöft tänka för sig på egen hand, och nu, när den daren kom, kunde han det tydligen icke. Under hela lifvet har han tjänat dräng och säkerligen varit både duktig och pålitlig som sådan lika väl som sparsam och ordentlig, men han hade gjort allt på befallning af husbonde och hade aldrig själf behöft besvara sig med att tänka.

Nu kunde han det icke heller.

Denne var dock ett undantag. En och annan finnes där nog, som borde kunna sköta sig annorlunda, men den nedärfda konservatismen är svårböjd äfven på landbrukets område. Fars och farfars exempel sitter fast här och hvar, men de allra flesta ha dock lyckligtvis blifvit "smittade" af nyare tidens idéer.

Jordbruket står inför en öfvergångsperiod, och det är tydligen småbrukaren, som fått till uppgift att föra in denna viktigaste näringsgren i ett annat hjulspår.

Att börja med vilja vi här påvisa några tydliga fakta.

Då vårsådden under forna tider, då egendomen brukades i ett bruk, tog tre och i svårare fall fyra till fem veckors tid, tar det nu lika

har — och det är ju god skörd detta — ej mer än 200 kr. Blifver rotfruktsskörden rik, är den mycket mera värd än ätven den bästa sädesskörd. Så kommer en fördel med rotfruktsodling, nvars värde är svårt att uppskatta, men som är mycket stort, nämligen den omständigheten, att rotfrukterna lämna jorden i ett synnerligen god fysikaliskt skick och att den är jämförelsevis fri från ogräs. Den efterföljande grödan gifver därför större utbyte, än om den tagits efter annan förfrukt. Som foder äro rotfrukterna förträffliga, och det möter stora svårigheter att få husdjursskötseln att blifva lönsad, om man är i saknad af rotfrukter. Man må blott komma på att 12,5 kg. rofvor och 10 kg. andra rotfrukter hafva samma värde som 1 kg. blandadt kraftfoder. Det bör nog beaktas att dessa siffror ej äro gissningsvis uppställda tal, hvilkas värde är omvistadt, utan att genom praktiska försök i stor utsträckning funnit dem och att deras riktighet blifvit bekräftad i alla kontrollföreningars räkenskaper. Ett önskemål är att kunna gifva sina kor 20 å 25 kg. rotfrukter, har man råd, kan man utan olägenhet gifva något mera.

Hvilken sorts rotfrukter skall man nu odla? ja, det beror på jorden. Kålroten passar bäst på lerjorden, rotivan trivdes bäst å lätt myllhaltig jord och lyckas äfven på rätt mager jord. Moroten ställer ej håller så stora fordringar på jorden, men passar bäst på vaim, helst kalkaktig sandmylla. På mossjord, som odlats någon tid plägar den äfven gifva god afkastning. Den fordrar emellertid en tunn ogräsfri jord och rensningen ställer sig rätt dyrbar. Betan fordrar en mullhaltig, kraftig sandjord eller lätt lerjord. Den är nog den värdefullaste bland våra rotfrukter, om man tager hänsyn till afkastningens värde vid utfordringen. Den, som skall börja med rotfruktsodlingen, bör först försöka med rofver och kålrötter, emedan de äfven under ej så gynnsamma förhållande gifva öfveraktigt utbyte. Skall man börja med rotfruktsodling, och det skulle hvarje landtman göra, så skall man i förstone ej taga mer än ett litet stycke. Då man lärt sig konsten, kommer man helt säkert att mer och mer öka arealen. Jag tror, att mången så att säga kommer af sig vid ingången, därför att han tagit till så stor areal, att han ej kunnat tillräckligt gödsla den och ej heller skött den. Säkert är att ett illa skött rotfruktsfält aldrig gifver riklig skörd. Då jag tror

att några korta anvisningar om rotfruktsodling kunna vara till nytta skall jag då hålla mig till rofodling. Hvad som säges om rofvor, gäller ju i viss mån äfven öfriga rotfrukter.

Forts.

Från Ekholmen.

Forts. fr. föreg. nr

Vi lämna Johansson bland hans blommor och jordgubbar, hans ärter och bönor, hans betor och rabarber och hoppa med ett enda språng till Åleryd.

Där träffade jag icke en trädgårdsmästare, men jag träffade en verklig småbrukare.

En skörd vackrare än Petterssons torde vara så godt som omöjligt att söka reda på. För skörd fick han också af styrelsen betyget 9, således näst det högsta. Jag hade svårt förstå, hvarför han icke fick 10. Det kom jag sedan under fund med. Antagligen hinner han måttet för tian ett kommande år, efter hvad jag kunde höra.

Pettersson hade nämligen en del af "trädet" i träde. Hade han icke haft det, så hade tian varit gifven. Då jag frågade, hvarför han icke satt grönfoder på hela trädet, då det nu sådda gaf en sådan oimlig valuta, så svarade han mig: "Det hade jag nog gjort, om gödseln räckt till."

Pettersson var en klok karl, det bar hans lilla hem vittne om, och därför hade jag inte att invända.

Får nu Pettersson icke samre skörd, där han skördat grönfoder, än på det icke besädda "trädet", så kommer nog "trädet" hos honom aldrig åter.

Äfven denne småbrukare odlade ärter till frön, åt hvem frågade jag icke, men förmodligen var det för Lindahls fröhandel i Stockholm.

Betor och rotfrukter i öfrigt voro synnerligen öfverlägsna.

Hans baljväxter lofvade rikt. Pettersson är en af dessa stödjepelare, af hvilka samhället behöfver så många. Här är det hela familjen för öfrigt som arbetar på det gemensamma hemmets bästa. Får kör gödseln från gödselstaden till åkern, åker hem och byter om åkdon, ty under det han var borta, stod dottern i gödselhögen, och när far kom tillbaka, var den tomma "botten", han nyss lämnade

full. Så byttes åk. Så ilade hästarna fram och åter mellan ladugården och åkern, far körde, stjälpde af och bredde, dottern lassade af hjärtans lust och — mor hon stod på torget och "litrade" ut årtkaddar för konstanter, smör, ost och ägg likaså.

Ja så skall det gå till. Heder åt dem!

En liten historia ska' jag be få komma med. Under sista våren besökte någon Pettersson i hans hem. Han var glad som vanligt, men då det blef fråga om afgifterna till föreningen yttrade han: "Ja hittills har jag skrapat mig fram och icke blifvit efter, men till nästa kvartal vet jag mig ingen råd; jag har inte tio öre till det."

"Var lugn du, gubben min, invände hustrun, där hon förut satt tyst med något arbete, "när kvartalet kommer nästa gång ska' jag betala."

Det är visst osynliga tomtar, som bära till detta lilla hem.

Vid Åleryd träffade vi på ett annat hem, där allt var godt och bra, men där fanns inga barn. Det var det enda och kanske icke det minsta de hade att beklaga sig öfver.

En ålerydsbo hade fyra tunl. jord och försörjde en ko och — två hästar, en egendomlig besättning i kreatursväg. Kan det löna sig? Ja, därom togo vi ej besked.

Innehafvaren af hemmet är f. d. kusk på Ekholmen, hvilken befattning han innehafte omkring tjugu år. Kanske däraf hans förkärlek för hästar. Anmärkas bör, att hästarna voro vackra. Inkomst för dem skall väl tagas genom körslor.

En hel del lägenhetstagare hade brutit och skjutit mycket sten. Hos Pettersson hördes smäll på smäll i den lugna, vackra sommarkvällen. Han skulle göra gård-planen ren från sten, och då får han minsan göra.

Fanjunkare Raabe syntes vara smittad af samma stenhat, i det han flyttat stenarna till en enda plats, där han ämnar föra på jord och plantera en berså å den ganska ansenliga höjden.

Åleryd n:o 1, som innehas af P. A. Karlsson, utgjorde 17 tunl. Det mesta af jorden var vid Karlssons tillträde icke odlad, men han har gripit sig an nyodling med kraft och syntes den första skörden lofva godt.

Jorden å Åleryd I syntes mindre svår för odling. En del mot Stångån kan man helt enkelt sätta plogen i med detsamma.

Å Karlssons område hade under sommaren uppförts en nybyggnad. Detta för föräldrars räkning. Karlsson hittytade från Örebrotrakten och påstod sig trivas godt.

De vackraste sockerbetor, som

Egna Hem

Mål: Eget hem på egen grund

Medel: Flit, Sparsamhet och Gudsfruktan.

N:r 14.
Den 1 Dec. 1904

Prenumerationspris:
Helt år 1 kr. 90 öre.
Halvt år 70 öre.
Lösnummerpris 15 öre.

Redaktör och utgivare:
J. R. Rydberg.
Förläggare: Föreningen Egna Hem
Motala.
Karlsen & Sjöströms Boktr. Motala.

Annonspri:
pr centimeter 50 öre
Rabatt för 8, 6, 12 sgr
5, 10, 20 proc.

4 årgången

Till illustrationen.

Om vi å vägen förbi Tannefors från Linköping färdas söder ut, träffa vi bland andra gårdar äfven en med namnet Åleryd strax nedanför backen, där Ekholmsvägen går ut från Linköpingsvägen. Den första gården till höger nedanför backen på Ekholmsvägen hör ej till "Ekholmens" Åleryd, men strax där-efter är man inne på den del af Åleryd, som förr tillhört Ekholmen. Ett af de första hemmen man träffar här höger om vägen är Åleryd 1 litt. g och äges af fanjunkaren A. J. Rååbe, hvilken tillträdde sitt hem den 1 April i år. Det är detta hem som i dag pryder vår tidskrift.

6 tunl. och 5,6 kpl. och utgör ⁸⁶/1000 mantal.

Jorden kostar kr. 1,655, byggnin-gen 2,910 kr. och ladugården 980 kronor.

Det hela betingar sålunda ett pris

ger om det träd, som synes längst till höger å vyen.

Hemmet är särdeles vackert och läget det allra bästa

För många och långa år sedan hade nedskrifvaren af dessa rader nöjet att vara kamrat med fanjunkare Rååbe.

Det är därför med så mycket varmare känslor jag kastar blick- en på detta hem. ty det minner genom dess innehafvare om en lyck- ligare tid, barndomsti- den. Det är ett fjär- dedels sekel sedan våra vägar skildes och så förde oss ödet tillsam- mans genom egnahems- tanken. Huru har icke både för Herr R. och mig lifvet vexlat! Med och motgång, sorg och glädje, olycka och lyc- ka, sjukdom och hälsa, och dock genom allt det-

N:o 20. Vy från Ekholmen. Åleryd 1. Litt g. Rååbe.

af 5,545 kronor.

Fanjunkare Rååbes hem ligger gan- ska högt. Om plauschen tagits något större, så hade äfven ladugården kom- mit med; den ligger något litet till hö-

ta fämskymta barndomsminnena som vänliga stjärnor. Mätte nu den for- ne kamraten trivas och få lefva län- ge och njuta ålderdomens lugn, då han drar sig tillbaka från sin tjänst!

Till lägenhet hör 2,8420 har åker samt 0,7070 har äng och hagmark. Hela arealen är sålunda 8 har, 0,4 ar och 90 kv. m. eller i gamla mått

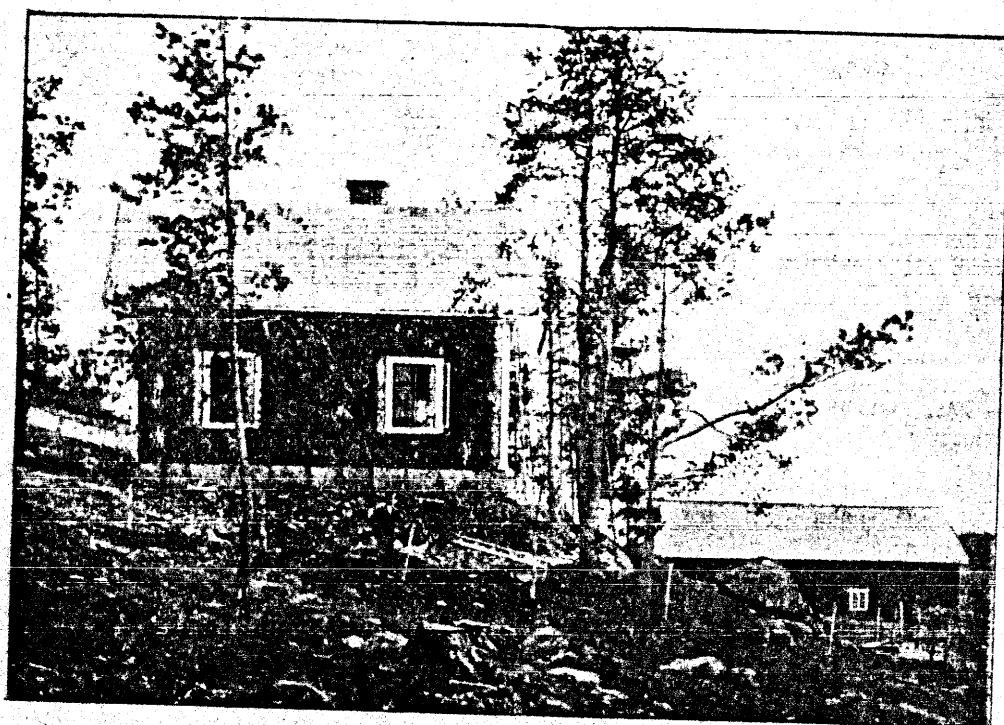
N:r 19.
Den 1 Okt. 1905

Prenumerationspris:
Helt år 1 kr. 35 öre.
Halvt år 75 öre.
Lösenummerpris 15 öre.

Redaktör och utgivare:
J. R. Rydberg.
Förläggare: Föreningen Egna Hem
Motala.
Karlson & Sjöströms Boktr. Motala.

Annonspis:
pr centimeter 50 öre
Rabatt för 3, 6, 12 sgr
5, 10, 20 proc.

5 årgången

N:r 14. Vy från Ekholmen. Åleryd i ltt. f. Fredriksberg

under året torde kunna uppletas fanns ovilkorligen hos A. Karlsson i Spångerum litt. a. Spångerum haft särskildt rykte om sig att bestå af "styf" jord, med den det, som till, hörde A. Karlssons hem kan icke göra skäl för det ryktet. Det var enligt hvad vi kunde förstå endast s. k. lätt jord, och därom bar rotfruktsodlingen tydligt vittne. Vi sågo flera sockerbeter, som hade en diameter af tre tum. Tager man så i betraktande, att det var den 27:de Juli, så kan man nästan undrande spörja: huru stora skola dessa bli till hösten?

Karlssons potatis och skörden i öfrigt lofvade synnerligen god afkastning.

En småbrukare kan bättre passa tillfället med sådd och plöjning än en storbrukare, men han kan också passa tillfället bättre i afseende på skörden.

Ett tydligt talande exempel härpå funno vi lägenhetstagaren å Spångerum litt. L. Vallberg, som "körde råg" — på ryggen. Rågen stod i stukar omknuten med ett band af halm. Vallberg satte gaffeln kraftigt i "röken", söttte skattet mot marken, lyfte så stukan och satte axeln under, och på så sätt vandrade den ena stukan in i hans ladugård efter den andra.

Vi frågade Vallberg, huru han triffades här. "Jo vars", blef svaret, får en bara litet te magen för bå folk och få, så kommer det nog att reda sig, men i fjol var det smått med det".

Vallberg bröt sten och odlade. Utanför stugans långsida sluttade marken tämligen tvärbrandt. Det påstod Vallberg vara bra, ty fick han sterna bara "på fall", så hade han endast att ordna dem där nedanför sedan.

Vid Spångerum finnas några bostadslägenheter, hvilka innehades af Bladström, Pettersson, Nilsson och A. Wittan.

Alla syntes nöjda och belåtna. Hos Wittan blefvo vi väl emottagna och bjudna på bär m. m.

Sedan vi suttit där en stund i skuggan af hans rikbärande fruktträd, fort satte vi vår vandring till Spångerum L. Detta hem var icke något mönsterhem. Allt syntes vanskött. Innehafvaren Högberg syntes ha andra intressen än jordbruket. En dylik skötsel kan ej gå i längden. Ingen ting var ordnad eller gjordt som sig bordt. Högberg är tydligen icke vuxen småbrukarekalliet, ty det kräver sin man helt.

I öfrigt var skörden vid Spångerum bättre, än vi hade väntat.

Vi kommo från Spångerum åter in på Ålerydsområdet till skräddaremästaren Landbergs tvänne villor, hvilka ligga synnerligen vackert i en granskogsdunge. Herr Landberg med bror, son och svärfar voro ute i betlandet och asproivade en hästhacka.

Herr Landbergs träda var synnerligen välskött. Då vi frågade, hvarför han icke besatt trädet med grönfoder, så fingo vi veta, att från det samma under sommaren bortkörts öfver femtio lass kviekrot. Här torde vara lämpligt säga, att öfverallt, där lägenhetsinnehafvare hade träden, så hade de fört bort massor af ogräs, hvilket, endast detta, visar en fördel af småbruket. Undantaga vi Högbergs lägenhet vid Spångerum, så finnes ingen enda å den del af Ekholmen, som är belägen i S. Lars socken, som kan sägas vansköta jorden. Tvärtom, nästan alla andra förtjåna beröm.

Innan vi lämna denna del af egendomen, vilja vi berätta en liten historia, som man hade ganska roligt åt nära vid Spångerum.

Ändernas lyckliga fritid gick till ända och jägarne infunno sig i stort antal för att decimera deras antal i Stångån. Bland andra jägare infann sig äfven en från egna hems ombudsnöten tämligen bekant personlighet. För att få syn på så många änder som möjligt hade han "klarat" blicken med en så pass ansenlig kvantitet af den svenska nektarn, att han såg änder öfver allt. Hvar han inte såg, så hörde han, och i vassen därutanför bostadslägenheternas strand, där hörde han, hvad han icke såg. En båt kom honom väl tillpass. Här skulle nu bli annat af för änderna. Den store skytten längtade efter blod. "Blod skall du dricka, du Stångås bölja". Ja för mindre kunde det nu inte gå, när jaktuppen på förväg var immundigad. Men hufvudet vägde än åt ena, än åt andra hållet blytungt, och den både jägaren för öfverbalansen och kör det tunga, heta blodtörstande hufvudet i Stångåns smekfulla, plurr.

Ett "fasansfullt" skri genomträngde rymden, då det visserligen tunna, men nu något svalkade hufvudet stack upp öfver den spegelblanka ytan.

"Hjaaaaallll!" ljöd det med en kraft, som endast förvifvan förmår bibringa en modställd baccihjälte.

"Skrik lagom" blef det afkylande svaret från en kamrat, som hoppades att vår jägare skulle nyktra till en smula på den här kuppen. Var han icke simpunkig, så var han desto mera "sparkkunnig" påstods det ty han

sparkade och slog den fridfulla Stångåns svalkande yta med en vildsinthet, som om han haft en hel värld att kämpa mot.

Forts.

Ny gödselstad.

Från Dir. P. J. N. Rösio, Nordiska Landtbruksskolan Hagaberg pr Jönköping hafva vi mottagit en värdefull uppsats om huru en gödselstad bör anläggas. Denna för landbruket så viktiga sak kan aldrig tillräckligt framhållas. Önskvärdt vore om våra småbrukare mera allmänt läste P. J. N. landbruksarbeten. Under en lång tid hafva vi afsiktligt begagnat oss af P. J. N. vänlighet i det afseendet och tryckt af en stor del af hans nyaste uppsatser. Vi hafva hyst den förhoppningen, att kunna intressera alla tidningens läsare för P. J. N. arbeten.

I nedanstående af P. J. N. författade uppsats om gödselstaden har en prenumerant å Svea af P. J. N. Rösio mångdubbel ersättning för prenumerationsavgiften. Vi önskade, att P. J. N. arbeten snart nog bli ett nödvändigt behof för våra småbrukare. Vi komma för den skull icke att införa så många uppsatser af P. J. N. som hittills, utan hänvisa vi våra läsare, om vi lyckats intressera dem för författaren ifråga, till att genom prenumeration på hans arbeten skaffa sig det värdefullaste som står att finna i landbrukslitteratur.

Tänk endast på nedanstående om ny gödselstad!

Det första du skall sätta den största hedern i att göra är en ny gödselstad med en ny gödsel, bubbel bättre än den gamla. För att få gödseln bevarad skall du förfara på, i korthet sagdt, följande sätt. Och, observera, jag förhåller dig det just vid denna årstid, emedan du nu i tid, långt innan hösten kommer, skall bereda dig för iordningsställandet af det hela, så att allt är klart, när djuren skola stallas in.

Gödselstadens botten skall du göra om icke af cement eller beton, så åtminstone af stampad lera till hälst 2 1/2 decimeters tjocklek, sedan all matjord bortförts. Det är det minsta som behöves. Därofvanpå ett hvarje höst förnyadt lager af torf, torr dyjord, halm eller diverse affall, såsom potatisblast o. d. eller helst äfven

Dessa granar tälja en saga ur titt-
vet, en verklig saga, en samsaga.

I många, många år ha de stått där
i sluttningen; deras förfäder ha bott
där i årtusenden och under alla tider
ha de liksom ropat: "Kommen hit
till oss, i människobarn, och byggen
eder hem här midt ibland oss". Män-
niskobarnen ha' nog velat komma,
men — ack ja! de ha icke fatt. An-
dra människobarn hafva "satt ett p."
för detta kommande och byggande.

"Vi lefva i andra tider nu än un-
der fars och farfars tid", tänkte gra-
narna, da det började gräfvast och
byggas vid deras fötter.

goken och sjunger sitt solo, akompa-
nerad af mibla veströfåfåfars sås och
af forsens brus där borta; de skall
trasten drilla sina glada melodier för
dig och de dina om kvälarna, när
du är trött efter dagens id, vi skola
rensa luften och göra den såhälsosam".

Ja må denna saga upprepas tu-
sende gånger, må tusende sinom tu-
sende hem växa upp i vart härliga
land!

Ännu en saga tälja björkarna kring
det lilla hem, som vi se på den an-
dra planschen.

Hjulsbro litt. C. har en areal af
något öfver elfva tunl. Hemmet med

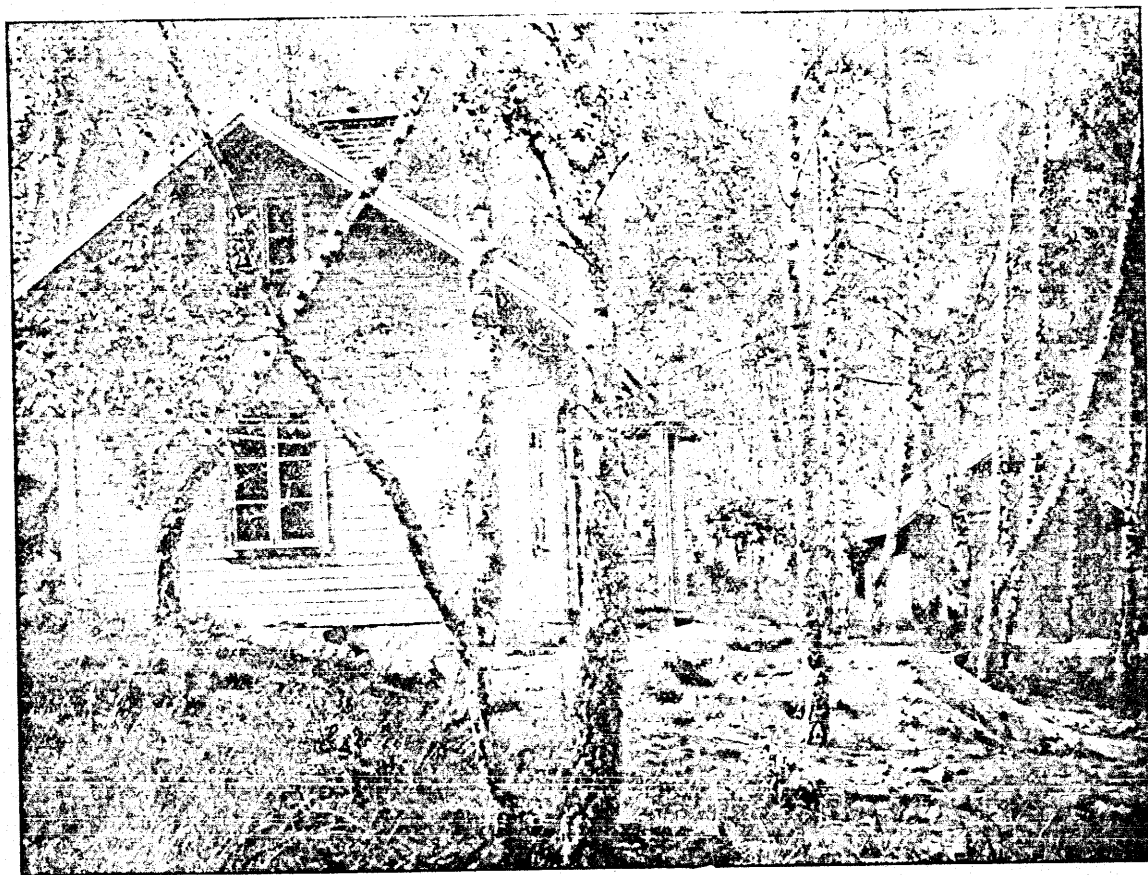
Sverige midt ibland vänliga björkar,
som korsar sina stammar framför hans
stugugatvel.

När våren kommer, och de ljusa
björkarne börja grönska och fåglarna
sjunga mang tusende melodier, då,
hoppas vi, skall Carl Rosén känna
sig lycklig och lugn i gamla Sverige.

Prenumerera på

EGNA HEM!

Nr 4. Vy från Ekholmen. Hjulsbro. Litt. C. Ådala

"Välkommen hit", ropa de till Edv.
J., "vi ska skydda dig för storm och
köld. Längre ha vi väntat efter dig;
det skall bli roligt att se, huru du
planterar, huru du sår och skördar,
och huru du skall lefva lycklig midt
ibland oss — ja välkommen hit! Men
hvarför har du icke kommit förr; vi
ha väntat så länge?"

Nu skall du nog någon gång höra,
huru det susar och brusar häruppe i
våra toppar, men vi ska skydda dig
för vindarna och icke blott dig, utan
äfven dina planteringar.

När våren kommer, så kommer

byggnader kostar 3,990 kr.

Detta hem har billigare åbyggnad-
er, men är något större ifråga om
jordområdet.

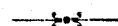
Det äges af hr Carl Rosén.

Det täljer en liknande saga.

Hvad läget beträffar torde det icke
ge efter i skönhet. Här är det vän-
liga björkar, som skydda det lilla
hemmet.

För flera år tillbaka reste Carl
Rosén öfver till det fjärran landet
på hinsidan Atlanten. Kärleken till
fosterbygden blef honom för stark;
han yände om och bor nu i gamla

Till filialerna.

Filialstyrelserna uppmanas att med
snaraste så fort årsmötet med filial
hållits, äfven sända rapport om sty-
relseval och särskildt namn och adress
på det eller de ombud, som skola
föra filialens talan.

Medaljen.

Hall hette mannen; skräddare var han och bodde i Gadden, ett ställe på Pångarps ägor i Asby socken. Han bosatte sig där för ett tjugotal år sedan, fann det förfallet och uselt på allt sätt, men då han hade förpantat det på lifstiden, grep han sig genast an med att ställa det i ordning. Husen byggdes nya, åkertäpan förstorades något, och han drog samman stora komposthögar för att förbättra jordmånen. Träd planterades, en ny källa gräddes, blomsterrabatter anlades, och den lilla backstugan blef så småningom ett rätt trefligt hem för den sparsamme, idoge

skräddaren. Slutligen fick han af länets landbrukssällskap medalj för odlingsflit. —

Ja, nog förtjänade han den medaljen!

Han hade utfört allt detta arbete, icke åt sig själf, utan åt en annan, åt ägaren till Pångarp, ty Hall var ej ägare af den jord han upparbetat.

Då han och hans hustru äro döda kanhända hvarje hus rifves ned, träden vanvårdas, och blott åkerlappen blir kvar.

Jag har under mitt besök i Sverige sett tvänne af mina förra hem på detta sätt sköflade och ett dussin andra gå samma väg.

Hade jag haft någonting med den där medaljutdelningen att göra, skulle jag nära nog velat klappa skräddaren på ena sidan gul och blå för

att han var dum och på den andra gul och grön, för att han var enfaldig.

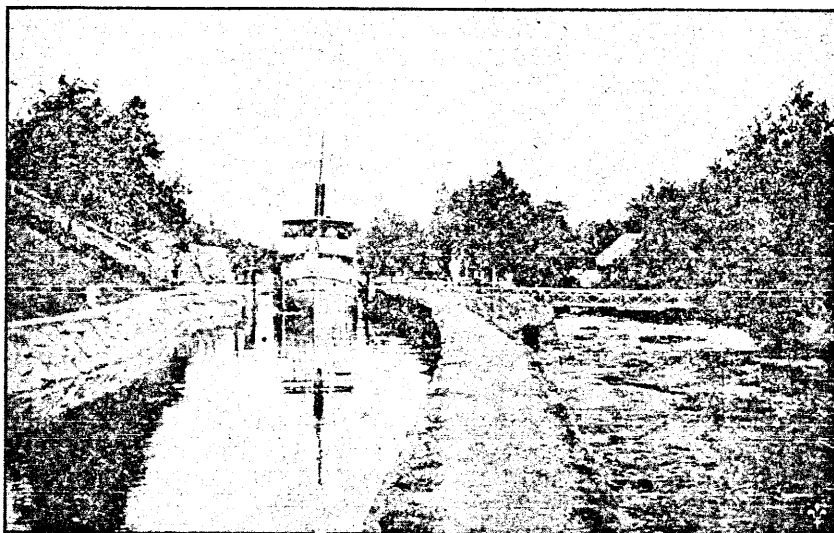
Min far gjorde på samma sätt som Hall i tio års tid, sedan var han klok nog att resa till Amerika.

Så länge jag bodde i Sverige, insåg jag ej, huru dåraktigt backstugusittaresystemet är, sedt från backstugusittarens egen synpunkt.

De, som nu slita ut sina krafter med att uppbygga backstugor och upparbeta auman mans jord, se det väl icke heller, men jag ser det, och jag ville här med hafva talat om, hvad jag sett och ser, så att någon åtminstone kunde hafva nytta där af genom att taga sig till vara för dylik dårskap.

Samuel Magnus
i Källstorp.

Denna illustration är tagen från slussen vid Hackefors. Själfva området å hvilket kanalen här går förbi fallen, är exproprieradt från Ekholmens. Det är en leende landskapsbild, som här visar sig för åskådaren. Till venster norr ut från Hackeforsgåregöden Ekholmens gränser, och finnes många vackra byggnadsplatser, som särskildt nu,

sedan östra centralbanan blifvit dig, och orten äro vintertiden kommit i lätt förbindelse med det närliggande Linköping, vore lämpliga för villabyggnader.

Det ångfartyg, som passerade slussen, då fotografen var på besök å platsen var Nya Kinda, hvilket också här temligen tydligt kan ses.

Kan en man lefva på småbruk?

I tidningen Eskilstuna-kuriren har en insändare under signaturen X. X. framställt åtskilliga frågor rörande Eгна-hems-idéns realiserande, särskildt med hänsyn till förhållandena å den svenska landsbygden, hvilka frågor såväl insändaren som nämnda tidnings redaktion önskar få besvarade.

Som de framställda frågorna äro synnerligen väl valda och i betraktande af Eгнаhemsrörelsens aktuella intresse, vill undertecknad, som af en händelse erhållit del af bemälda tidningsuppsats, yttra något därom.

Sedan insändaren inledningsvis omnämmt, huru nödvändigt det är, att öfvertyga sig därom, huruvida en man med familj, men utan nämnvärd för-

mögenhet, kan skaffa sig en tillfredsställande inkomst af ett mindre jordbruk, framställer han för utredning där af följande sex särskilda frågor:

1:o) "Huru stor jordareal i åker behöfs för ett eget mindre jordbruk, som hufvudsakligen skall skötas af en man?"

2:o) Bör det i regel finnas hagmark till egendomen, och om så kräves, hur många tunnland?

3:o) Hvad skall han odla för att få största möjliga afkastning med minsta risk för växlingarna mellan s. k. goda och onda år?

4:o) Hvad slags djurstam skall han föda på egendomen (stora och små djur)?

5:o) När allt utarbete för året på

grund af klimatiska förhållanden är afbrutet, hvad skall då småbruk sysselsätta sig med, så att han äfven under hösten och vintern kan förrätta produktivt arbete?

6:o) Är det icke nödvändigt att småbruksegendomar äro belägna nära intill större städer och industricentra, samt äga goda kommunikationer?

Som afslutning och resumé säger insändaren, att a och o beträffande småbruk är, om en familj kan lefva på sådant, och arbeta med glädje!

Hvad nu den första frågan angår, så framställdes för något år sedan en alldeles liknande sådan af den af Kongl. Maj:ts och Sveriges riksdag tillsatta Eгнаhemskomitén. De korporationer och enskilda, som då tillfrågades, af-

gåfvo helt visst mycket olikartade svar därpå. Det förefinnes nämligen så många omständigheter, som hvar för sig hafva en stor och ingripande betydelse vid bedömandet häraf. Jordens beskaffenhet och naturliga läge äfvensom lättheten för afsättning af jordens produkter äro viktiga faktorer härvid. Hvad, som kanske dock mest inverkar, är jordbrukarens praktiska duglighet och affärsblick.

Det är sedan länge känt, att ett tunnland jord, som skötes omsorgsfullt, lämnar större nettovinst än flere tunnland, som äro mindre väl kultiverade. Man kan därför säga att ju närmare behandlingen af jorden närmar sig trädgårdskultur, desto mindre areal erfordras för en familjs uppehälle. Meningen med trädgårdskultur är i detta fall icke, att den mindre jordbrukaren skulle använda hela åkerarealen för odling af, hvad man i allmänhet kallar

trädgårdsalster, utan därmed menas, att jordens bearbetning och gödsling samt odlarens fordringar af jorden skulle närma sig

denna kultur, äfven om de vanliga åkerbruksväxterna där mestadels odlades. Hvad de med jordbruket för- enade binärningarna beträffar, bör äfven den mindre jordbrukaren med det största intresse egna sig åt husdjurskötseln. Jag kan i sammanhang härmed ej underlåta att påpeka en åtgärd från statens sida, som betydligt skulle bidraga till förbättrande af det mindre jordbrukets ställning i vårt land, nämligen borttagandet af införseltullen på majs, då varan användes till utfodring. Funnes detta kraftfoder att tillgå för billigt pris skulle helt säkert här liksom i Danmark såväl svin- som hönsskötseln, hvilka binärningar särdeles väl passa för det mindre jordbruket, gifva lönande resultat.

Det är redan förut antydt, huru vanskligt det är att yttra sig om storleken af den areal som skall föda

en familj. Här i mellersta Sverige torde i allmänhet erfordras 5 till 8 tunnland åkerjord med ordinarit läge. Ett sådant mindre jordbruk som, äfven om statens eller enskilda föreningars medhjälpande tages i anspråk, torde betinga ett inköpspris af 4,000 kronor, bör af en arbetsför, duglig och vaken person kunna beräntas. Vidkommande amortering af skulden har en amorteringstid af 28 år åtskilliga företräden; men torde äfven andra former för amortering vara att beakta. Då emellertid den föreliggande frågan ej föranleder något vidlyftigt ordaude därem, må det endast framhållas, att hittills uppnådda resultat vid mindre jordbruk gifva vid handen, att egendomsförvärf äfven vid detta yrkes bedrivande icke blott är en möjlighet, utan en ganska vanlig företeelse.

Den 2 December 1901.

Frithiof J.

Fortsättning och svar på frågorna kommer att följa.

EKGOLMEN

Egendomen Ekgolmen, som köptes af F. E. H. den 30 Januari 1901 är belägen i St. Lars och Landeryds socknar i Hanekinds härad i Östergötland.

Egendomen egdes af grefvinnan Nathalia Rosensvärd, född Löfvenhielm och köpet uppgjordes med nämnda grefvinns befollmäktigade ombud kaptenen Knut Larsson från Vermeland.

Själfa manbyggnaden, hvilken här å ofvanstående illustration visas med flyglarna, ligger en half mil söder om Linköping.

Egorna begränsas på östra sidan på ungefär en half mils utsträckning af Stångån, som här bildar Kinda kanal.

Hela egendomen, som utgör $7\frac{1}{4}$ mantal, köptes med yttre inventarier för ett hundra sjuttio tusen kr.

I inventarierna ingick bland annat åttio stycken kor och kvigor, nio par oxar och 7 hästar. Alla inventarierna betingade ett värde af cirka trettio tusen kronor.

Skogen kan anses ha ett värde af omkring femton tusen kronor.

Egendomen ansågs af styrelsen särdeles lämplig för styckning, dels till följd af ytans utsträckning och dels till följd af markens bildning.

F. E. H. önskar i allmänhet få köpa sådana egendomar, som äro förfallna, och i detta fall kan valet anses särdeles lyckligt, ty alla hus, undantagandes manbyggnaden, äro särdeles

bristfälliga och lämpa sig bäst för rifning, hvarvid virket kommer väl till pass vid de nybyggnader, som föreningen kommer att företaga.

För de af Egna Hems läsare, som i framtiden komma att hålla sig med vår tidskrift, blifva vi i tillfälle att visa en hel del af de nuvarande dåliga byggnaderna, men detta först då, när föreningen bebyggt de olika lotterna. Det torde då blifva af ganska stort intresse att en gång i framtiden få se Ekgolmen under rubriken "Förr och nu".

Hvad som särskildt talat emot styckning af denna egendom, är att jorden delvis består af styf lera, men så mycket som möjligt af den mera "tungbruks" jorden kommer att läggas

Till illustrationerna.

N:o 11.

Ekholmen är på östra sidan begränsad af Kinda kanal till omkring en half mils längd.

En stor del af den jord, som gränssar intill Stångån är särdeles vackert belägen och lämplig för byggnadsplatser.

Å illustration n:o 11 synes ångaren Brokind omedelbart efter genomgåendet af slussen vid Hackefors.

N:o 12.

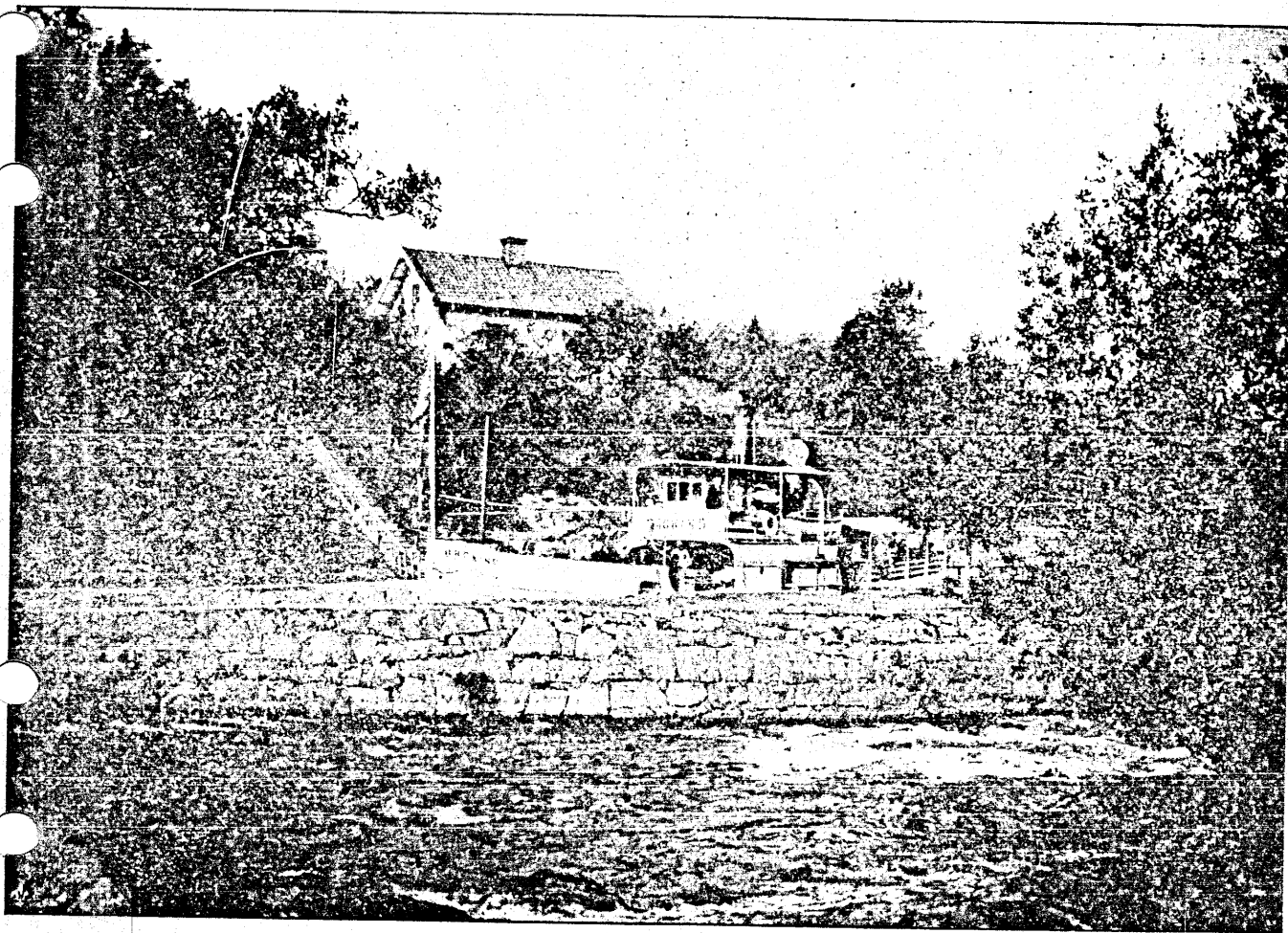
Å illustration n:o 12 synes Nya Kinda i kanalen nedanför slussen vid Hackefors. Till vänster om kanalen synes ett parti af Ekholmens skog. Hela sträckan, omkring en kilometer i längd från slussen räknadt mot Linköping är särdeles täck. Å ett ställe finnes några tunl. odlad jord mellan skogslundarna och hela detta jordområde torde komma att utgöra två små landbrukshem med det allra vackraste läge.

J. R. R.

Till Filialerna.

Val af kandidater. De filialer, som enligt specifika uppgiften öfver filialernas rätt att välja kandidater och suppleanter, att emottaga föreningshem vid Ekholmen, anmodas att å filialsammanträde utse härtill berättigade medlemmar.

Förenämnda uppgift finnes intagen i föreningens tidskrift n:r 5 sid. 54 förra året.

Nr 11. Parti af Ekholmen.

Stugan på höjden är slussvaktarbostället, som står på af Kinda kanalbolag från Ekholmen afsöndrad jord. Något ofvanför trädgruppen, som synes till vänster finnas särdeles vackra byggnadstomter, där i en icke aflägsen framtid ett och annat "Eget hem" kommer att skynta fram för de resande, som färdas den vackra kanallinjen.

Breflåda.

Karlstad. Herr J. P. Larsson:

Under rubriken, "Till Filialerna" i förra numret af Egna Hem, meddelas om sättet för årsvinstens fördelning mellan medlemmarne m. m., samt att kvittensblanketter insändas till föreningens kontor, sedan desamma af filialstyrelsen kvitterats.

Önska flere af en filials medlemmar öfvertaga lägenhet, äger den företrädesrätt, som är innehafvare till lägsta nummer i filialen.

Fullständigt namn, bostad och postadress å utsedda medlemmar skola, sedan val skett, insändas till Egna Hem *Motala*.

Å förenämnda filialsammanträde, som bör af filialstyrelserna kungöras

för medlemmarne, bör afven kandidater och suppleanter, med rätt att välja lägenhet vid Spångerum, utses, enligt uppgift i dagens nummer af Egna Hem.

Å meddelandet om valet, som bör ingå till Egna Hems kontor snarast möjligt, skall tydligt angifvas, om valet afser kandidater till Ekholmen eller Spångerum.

Då medlemmar vunnit inträde i filialerna, bör alltid uppgift å dessas namn, yrke och bo-

eningsens kontor meddela namn å nytillkomna medlemmar:

Borås: för i Febr. mån. anmälde 3 medlemmar för n:o 161—175, samt 1 medlem i Maj 1902.

Falköping: för i Juli mån. 1901 under n:o 645—650.

Karlstad: för i Juni 1901 under n:o 140—144.

På förekommen anledning och som ett flertal af filialerna missuppfattat årsmötesbeslutet, om försäljning af sådana tidskriftsnummer, hvaraf största tillgången finnes till det billiga priset af 2 öre

“Kan ej!”

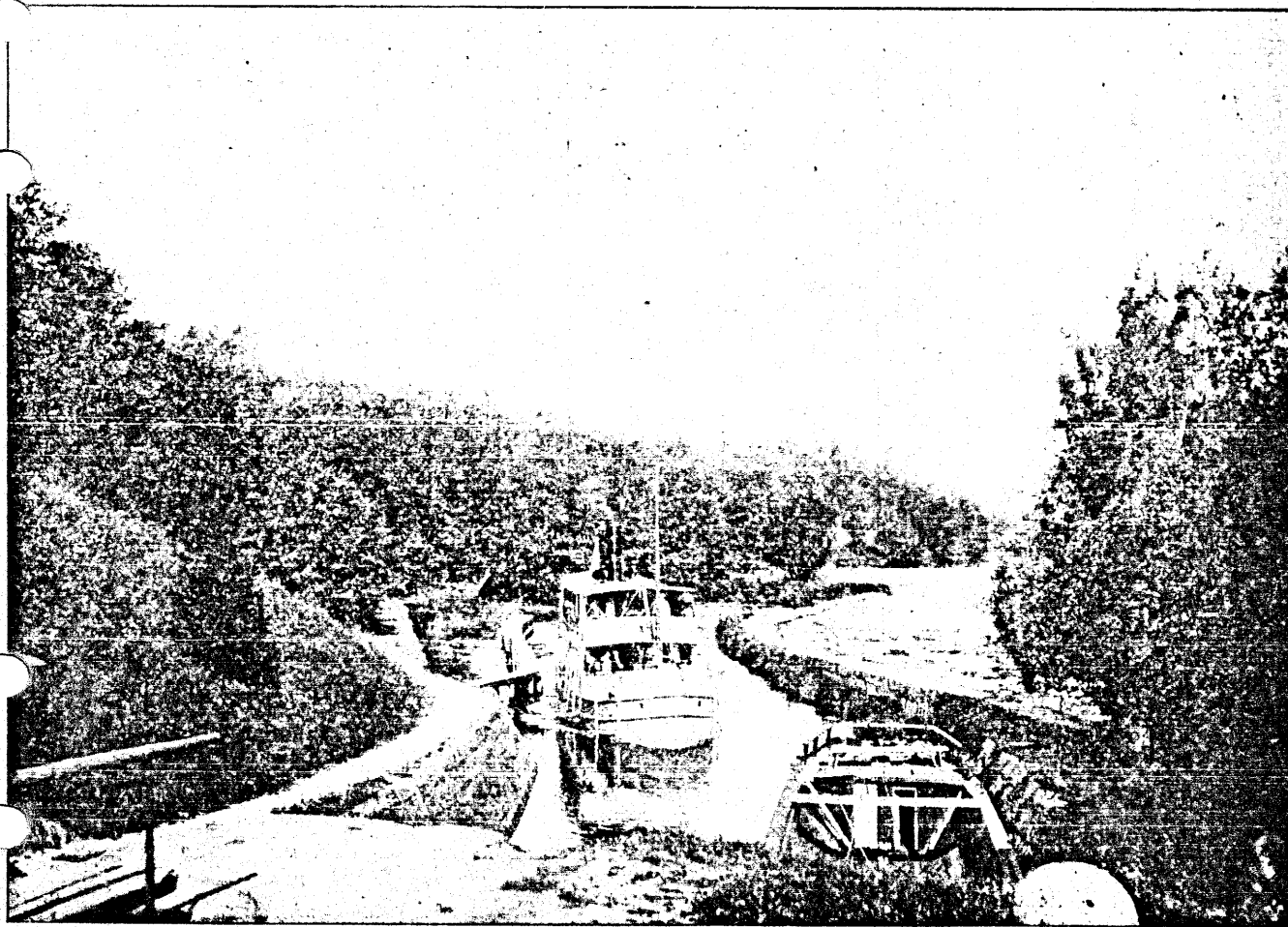
“Jag kan ej” — medlös så ofta du sagt, när talet gällde kunskap eller makt: när för din nästas sak, din egen lycka det höfdes dig att fram i ledet rycka du drog dig undan med ett fegt: “Ack nej!”

Jag ville gerna, men jag kan det ej”.

Kanske det ordet kostat många tår, kanske ditt hopp i lifvets unga vår? Din dröm om seger, framgång utan ända, den bleknade för alltid bort måhända, då rädlös inför ödets bud du stod och suckade: “Jag vill, men har ej mod”.

Ej mod? — Hvad blir väl då din lott till slut?

Ej mod i lifvets kamp att hålla ut!

Nr 12. Parti af Ekholmen.

stad medfölja kassarapporterna, sändas filialinbetalningen per postanvisning, bör å densammas kupong anföras filialens namn, samt om inträde förekommit, bör alltid de nya numrens antal angifvas å kupongen, oafsedt att sekreteraren insänder uppgift här-om.

Nedannämnda filialer torde vid första försändelse till För-

pr exemplar, påvisas till genomseende nr 4 af Egna Hem, under rubriken “Till filialerna” å sidan 45 intagna uppsats.

Härvid må tilläggas, att de sex exemplaren för 1901 (sammanshäftade) betinga 40 öre pr häfte, men att af enstaka månadsnummer utlemnas till 2 öre pr exemplar, portofritt från expeditionen mot förut ingången likvid.

Styrelsen.

Ej mod till handling, ej till eftergifter, ej heller mod för fredliga bedrifter? Den är för svag, den grund, hvarpå du står — du passar icke för en tid som vår.

“Jag vill”, det ordet fordrar all din kraft, en insats af ditt väsens merg och satf. Det fordrar all din spänstighet du eger, din tro på lifvet på det rättas seger. Vik ej tillbaka, tiden ej förspill. och du skall se; du kan, om rätt du vill!

M....e.
(Östg.)

fullt ögonkast: "Tack". Våra båda hjeltar reste som bestämdt var till Rotterdam, sedan allt var klart i London och därefter till Paris.

Efter fjorton dagars bortovaro anträdde återfärden till Sverige. Återkommen skyndade Artur Stålberg genast till Vesterby. Han tillryggalade vägen mera springande än gående.

Naturbarnet kan fröjdas emedan ett godt samvete är en god jordmån för sann glädje. Återseendet beredde fröjd å ömse sidor. Regina rusade emot ynglingen med stormande hänförelse och jollrade: "Älskade gode,

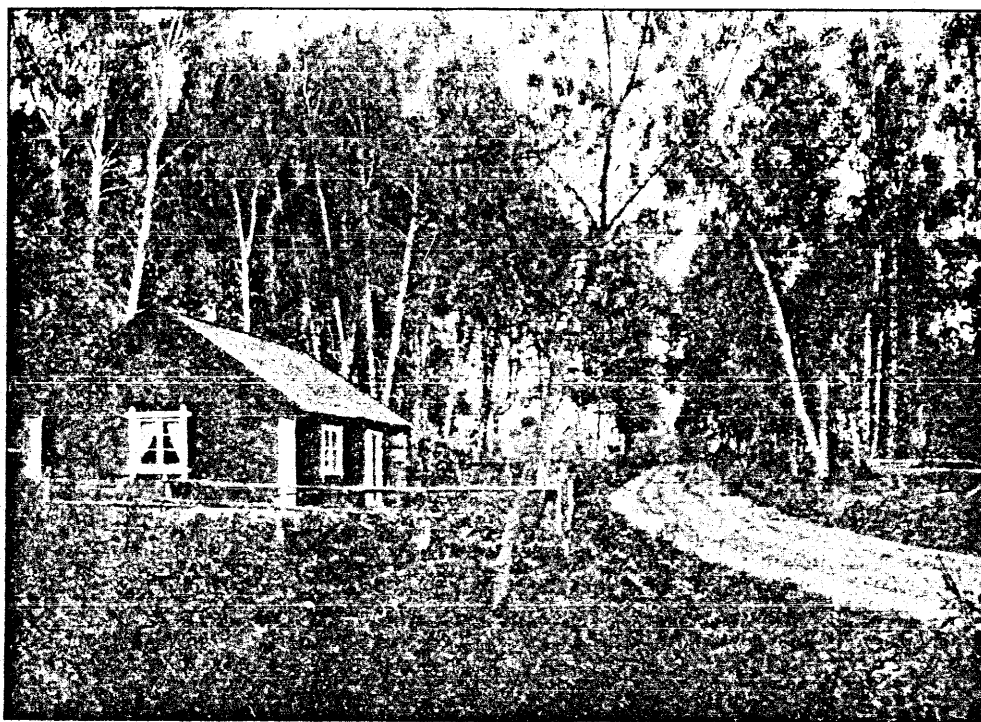
trädde grefven, den annars så fåordige, och beredde sig att hålla tal.

"Artur Stålberg", började han, "du har varit en trogen tjänare, hvarför jag har tänkt belöna dig. Du skall härnäst vara min inspektör. Jag vet att du äger nödiga kunskaper därtill." Den öfverlycklige brudgummen tackade sin herre för den angenäma öfverraskningen.

Artur Stålberg hade på sina fritider inhämtat kunskaper i bokföringräkning, samt skrifning. Därför kunde han nu med lungt mod gå sin nya befattning till möte. Bröllopfesten fortgick under allmänt jubel.

Till illustrationerna.

N:r 7 af Egna Hem prydes af tvenne sommarbilder från Ekholmen. N:r 12 är den s. k. Hästhagsstugan, som ligger vid uppfartsvägen i den intill gården gränsande hästhagen. Den lilla stugan har ett särdeles idylliskt läge i björkskogen. Den kommer i framtiden att tillhöra hufvudvudgården, enär den största delen af den angränsande hagen är lagd under densamma, för så vidt föreningen

N:r 12. Vy från Ekholmen.

nälle, stygge Artur. Välkommen hem."

Gubben Wood mötte honom på Örstugubron med sin kära sjöskumsipa i munnen. Nu slog våra vänner sig ned vid en smaklig kvällsard, under det Artur bar fram "färka hälsningar" från gubbens fäderösländ. Kvällen förflöt under munter samspråk. Slutligen reste sig Artur, tog farväl, samt begaf sig på emväg.

Ett halft år därefter stod de ungas bröllop med "fröjd och gamman" om det heter. Grefven öfvervar äfven sin trogne Stålbergs högtid.

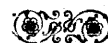
När festen nått sin kulm, fram-

Vi få nu lämna våra vänner och detta göra vi med lugn, när vi se dem i goda händer. Artur Stålberg köpte på afbetalning Ekholmen och byggde en trefflig stuga. Inspektorsbostället är inbäddadt mellan höga ekar och almar. Vid sidan om huset är en liten nattträdgård anlagd, som med sina kryddsängar, fruktträd och blomsterrabatter kommer en att tänka: "så ska mitt hem komma att se ut."

icke kommer att företaga en styckning.

N:r 11 visar oss höbergning vid Ekholmen.

J. R. R.

OBS!

De filialer, hvilka ännu ej insändt kvitto å 1902 års vinst, torde snarast insända desamma behörigen kvitterade till föreningens exp.

jag har kommit hit för att begära eder dotters hand.

— "Jaså, i sanning en allvarlig sak detta min käre vän.

Har du tänkt på, hur du kan försörja en hustru?"

— "Ja med Guds hjälp tror jag att det kan gå. Vål är jag fattig, men jag har starka armar och god vilja och dessutom har jag grefvens löfte att få köpa Ekholmen på afbetalning".

Hvad som talades härefter emellan dessa tre gömma vi i tystnadens he-

Artur Stålberg bjöd farväl sedan man druckit en kopp doftande "Java."

Vår unge vän gick framåt med lätt hjärta. Han hade ju godt hopp att få sin lefnads dröm uppfylld.

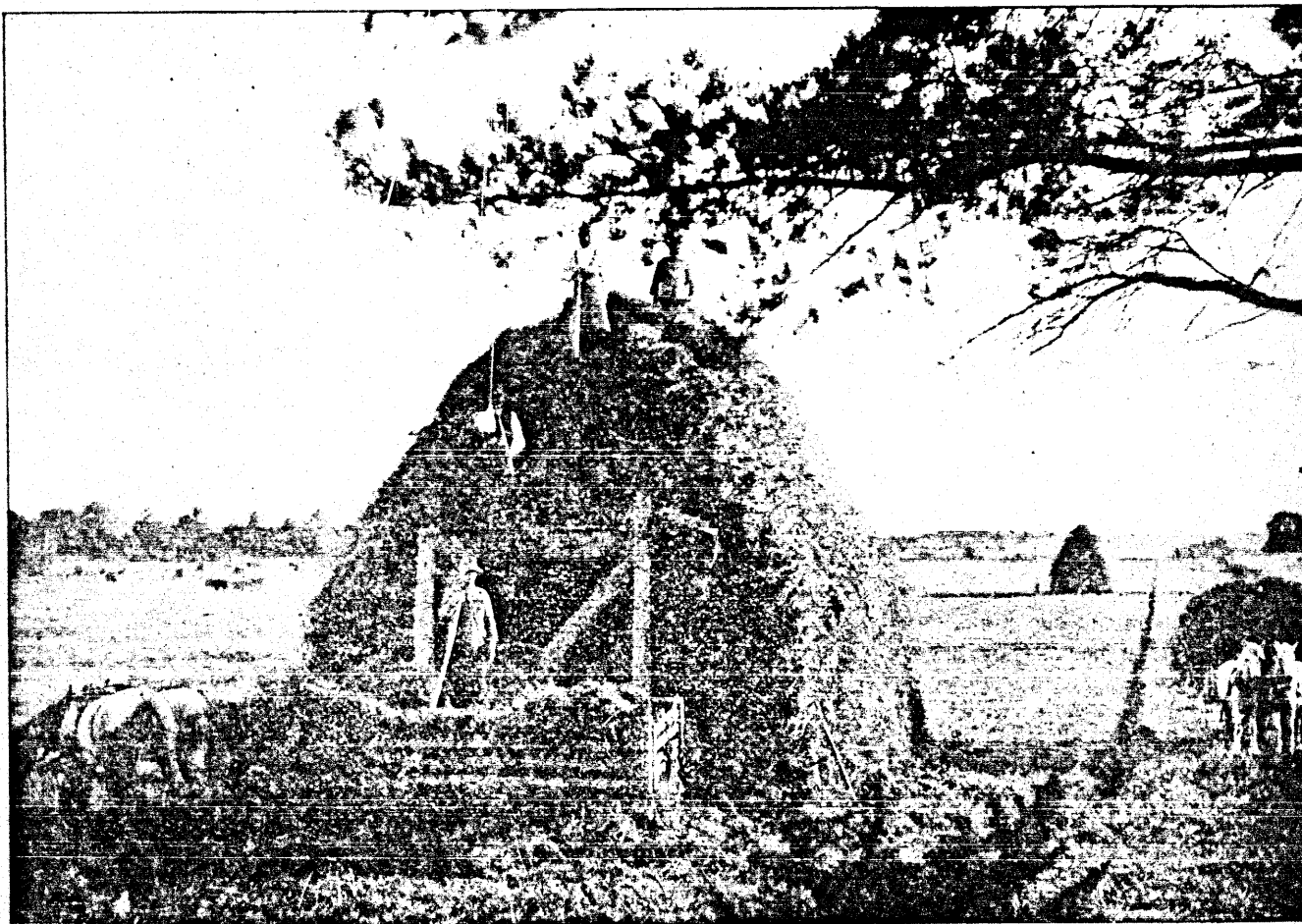
Två dagar därefter fick Regina Wood ett bref som var afstämplat i Göteborg. Hon bröt kuvertet och läste med stigande förvåning.

Älskade Regina!

Jag förstår att du är förvånad öfver att jag befinner mig här. Nu får du min dyra vän icke vara orolig. Då jag i går afton anlände till slottet fick jag order

The harbour upp till ett hotell, inträffade ett obehagligt afbrott i deras resa.

De öfverföllos nämligen på en trång bakata af fyra ruskiga individer, som i skydd af en lätt s. k. London-dimma trodde sig kunna fiska i grumligt vatten. Men de hade gjort upp räkningen utan värden. Den ene af bofvarne högg tag i hästarnes tyglar, medan en annan sökte komma upp på kuskbocken. De två andra hade emellertid öppnat vagnsdörren och visade en bredbladig knif. Då plase-

N:r 11. Vy från Ekholmen.

liga tempel.

Slutet blef att Regina inkallades och de unga fingo de gamles välsignelse. Herr Wood var en man med ovanligt godt förstånd, samt ett godhjärtat sinnelag. Han tänkte nog tvifvelsutän på att Artur Stålberg var fattig, men var afven tillräckligt klarsynt för att se hans förtjänster. Dessutom förstod han, i motsats till andra välmenande men oförståndigt högförnåma fäder att kärleken har hvarken penningar eller rang till mål, utan är mera två viljors gåtfulla växande till hvarandra.

att om två timmar följa grefven ut på en längre resa. Sedan jag i största hast hade inpackat några småsaker, voro de två timmarne gångna, och vi begafvo oss iväg. Vi skola resa till England och sedan till Holland. Grefvens brådstörtade afresa gäller troligen aflärer, som kräfva skyndsamt.

Nu har jag ej tid att skriva längre, farväl dyra vän. Glöm ej din trogne

Artur

Som vi hörde af brefvet, hade grefven redan på kvällen begifvit sig af till Göteborg för att fortsätta till England, Holland och Frankrike. När de i London skulle fortsätta från

rade Artur Stålberg sin knutna näfve med sådan kraft på skurkens näsa att han störtade baklänges och snabb som tanken hoppade han ut, grep den andre blixtnappt i sidorna och slungade honom med ett fruktansvärdt rytande i gatan. Grefven hade dragit sin revolver men behöfde ej använda den emedan de två andra redan gjort sig osynliga. Han hade med förnöjelse åsett sin tjänares svenskmannabragd. Och när Artur Stålberg, stolt som en general återvände till sin plats, gaf han honom handen och sade med ett betydelse-

Egna Hem

Mål: Eget hem på egen grund

Medel: Flit, Sparsamhet och Gudsfruktan.

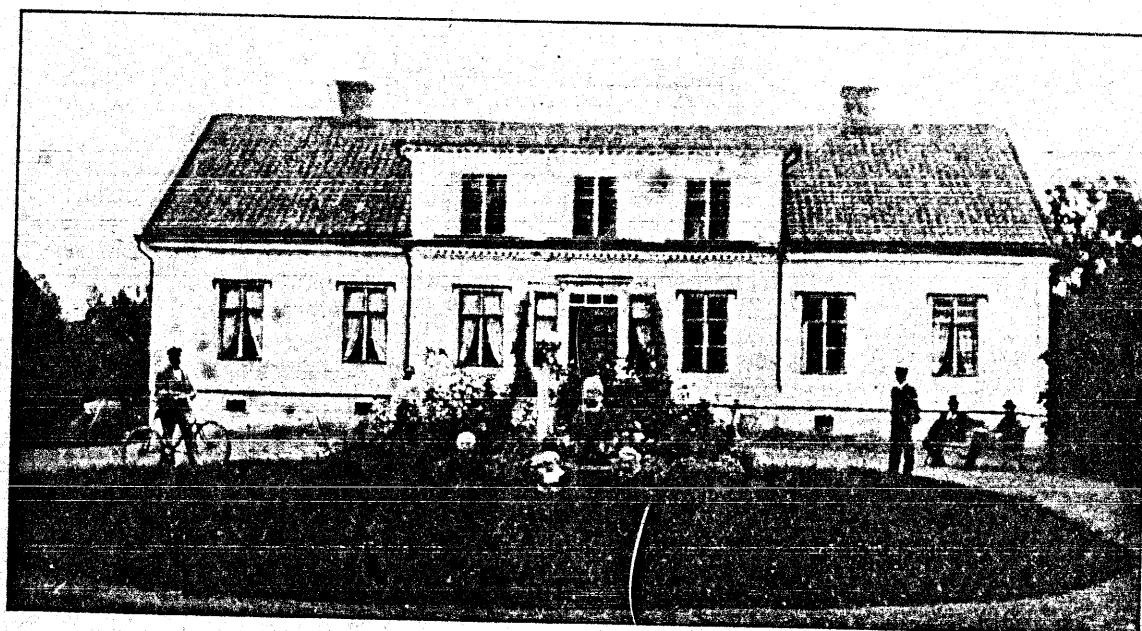
Nr 8
Den 1 Aug. 1904

Prenumerationspris:
Helt År 1 kr. 20 öre.
Halvt År 70 öre.
Lösenummerpris 15 öre.

Redaktör och utgivare:
J. R. Rydberg.
Förläggare: Föreningen Egna Hem
Motala.
Karlson & Sjöströms Boktr. Motala.

Annonspria:
pr centimeter 60 öre
Rabatt för 8, 6, 12 gr
5, 10, 20 proc.

4 årgången

Nr 15. Mangårdsbyggnaden vid Ekholmens hufvudgård.

Egna Hem

Mål: Eget hem på egen grund

Medel: Flit, Sparsamhet och Gudsfruktan.

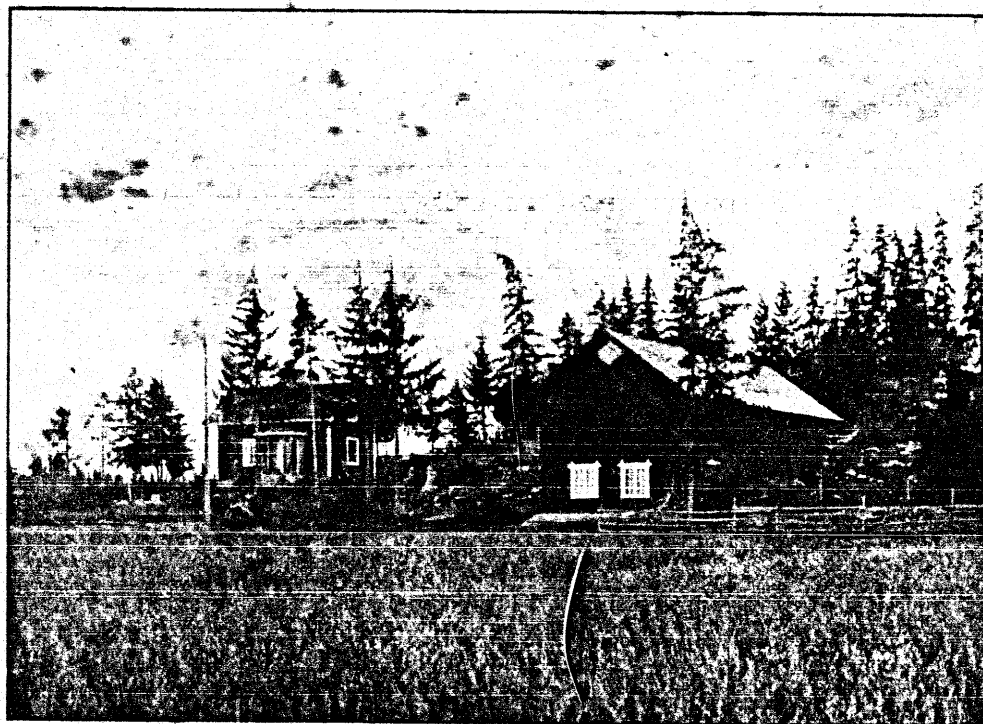
N:r 11.
Den 15 okt. 1904

Prenumerationspris:
Helt år 1 kr. 20 öre.
Halft år 70 öre.
Lösnummerpris 15 öre.

Redaktör och utgivare:
J. R. Rydberg.
Förläggare: Föreningen Egna Hem
Motala.
Karlson & Sjöströms Boktr. Motala.

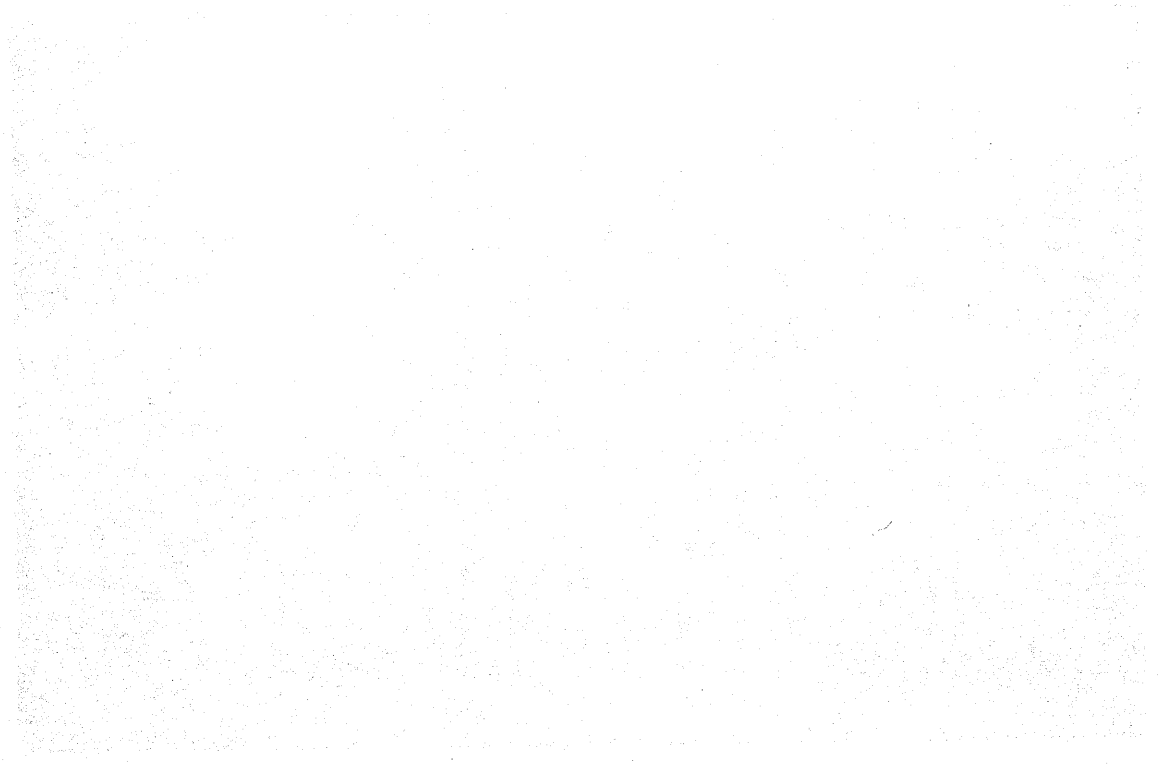
Annonspis:
pr centimeter 40 öre
Rabatt för 3, 6, 12 och
5, 10, 20 proc.

4 årgången

N:r 17. Vy från Ekholmen, Spångenum litt. n.

3000

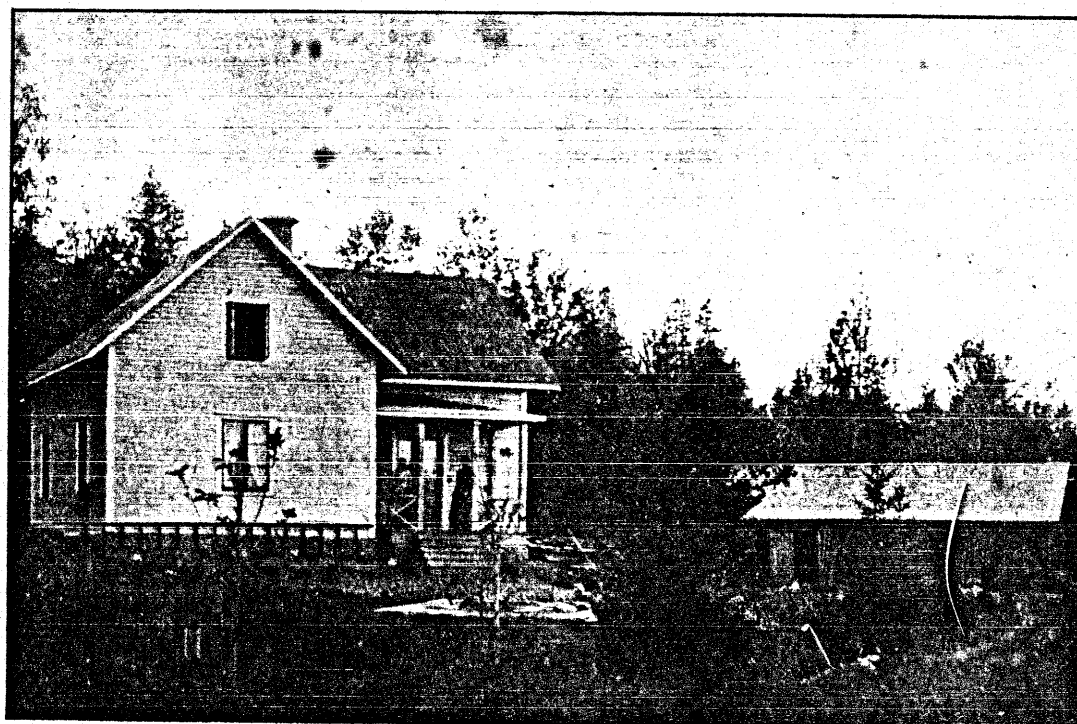
N:r 12.
Den 1 Nov. 1904

Prenumerationspris:
Helt år 1 kr. 20 öre.
Halvt år 70 öre.
Lösenummerpris 15 öre.

Redaktör och utgivare:
J. R. Rydberg.
Förläggare: Föreningen Egna Hem
Motala.
Carlson & Sjöströms Boktr. Motala.

Annonspolis:
pr centimeter 50 öre
Rabatt för 3, 6, 12 ggr
5, 10, 20 proc.

4 årgången

N:r 18. Vy från Ekholmen. Spångerum litt. a.

tid blir bättre än med den bästa plöjning.

Små, kubbiga, norska hästar passa bäst som dragare för Edra småbruk, då I lätt kunnen hjälpa hvarandra.

Plogarne små och väl ställda underlättar det svåraste arbetet, betydligt.

När hösten kommer är det lämpligt att två och två hjälpas åt med tröskningen. Vid Edra små gårdar passar icke ångtröskverket. Nu finnas flera små, mycket goda tröskverk för två dragare. I kunnen bilda bolag om något dylikt verk exempelvis 1 och 4 eller 5 och 5 o. s. v., så reduceraden I Edra utgifter från början betydligt.

Köp aldrig gamla tröskverk eller andra utslitna och urmodiga redskap på auktioner!

Sådant lönar sig aldrig. Om detta få vi nog tid att tala vidare framdeles.

En annan sak, som kanske redan ni torde vara nödvändigt att tänka på är *utsädet*.

Detta beskaffenhet spelar större roll på den blifvande skörden än de flesta vilja tro.

Det första utsäde, som I i regeln kommer att använda är gräströ.

Sådant är synnerligen angeläget att få rent.

Så aldrig ogräs, ty det lyckas man nog få i alla fall. *Det allra bästa, som finnes att få i fråga om allt slogs utsäde, bören I skaffa Eder.*

Äfven denna gång vill jag göra Eder uppmärksamma på nödvändigheten af att I skaffa Eder kunskaper. Jag skulle gerna vilja för den skull till julstudium för Eder föreslå, att I skaffa Eder handbruksarbeten af P. Jönsson-Rösjö. Det är skrifter, som I säkerligen icke tröttnat på att läsa, och som I också skolen draga stor nytta af, då det gäller att omsätta Edra teoretiska kunskaper i det praktiska lifvet.

Ingen torde bättre än "P. J." veta, hvad det lilla jordbruket behöfver och få, om ens någon, har så väl i det praktiska lifvet omsatt sina tankar i handling, som just han.

Jag vill därför denna gång sluta

med att gifva Eder det rådet: Köp P. J:s jordbruksarbeten, och studera dem, så skolen I finna, att I honom hafven en vän och i hans arbeten en god rådgifvare.

Till illustrationerna.

I dag prydes vår tidskrift af tvenne vyer från Ekholmen.

Det första hemmet, Möjtorp, litt. h. innehafves af C. V. Björklund.

Arealen utgör 5 tunn. 29,9 kappl. åker och odlingsbar mark. Jordvärdet är 1,145 kr., byggnaden betingat ett pris af 2,385 kr. och ladugården 915 kr.

Som synes af illustrationen är Björklunds boningshus större än hvad

genhetstagare har med friskt mod gripit verket an.

Många med honom ha visat sig ha tanke på att taga vara på jorden. Vi kunna ej annat än uttala vår glädje öfver, att många tunnland jord redan nu vunnits för plogen.

Björklund tillträdde sitt hem i våras.

Det andra hemmet är Spångrum litt. n., och innehafes af K. J. Vätterström, förut torpare vid Ekholmen. Arealen utgöres af 2 har. 4,2 ar åker, 2 har. 46,3 ar odlingsbar mark, summa gamla mått 9 tunn. 4 kappl. Jordpris 1,655 kr. Byggnad 1,110 kr. och ladugården 1,115 kr. summa kr. 3880.

Kontant erlägges 388 kr. resten af köpeskillingen löper med 5 proc. ränta och 1 proc. amortering, hvilket kvartalsvis erlägges under 28 1/4 år med 58 kr. 20 öre.

Äfven denne lägenhetstagare har odlat ett godt stycke jord; sålunda ha vi exempel på, huru en och annan börjat odla och på flera håll sätt förbättra jorden redan innan de tillträdde densamma. Vätterström skall tillträda våren 1904, men har som sagdt, redan utträttat icke så litet på sitt hem före tillträdet.

Spångrum litt.

n. ligger särdeles vackert in till den nya Länköpingsvägen i en liten skogslund, som synes

af illustrationen.

Nr 22. Vy från Ekholmen. Möjtorp. Litt. II. Önskehem

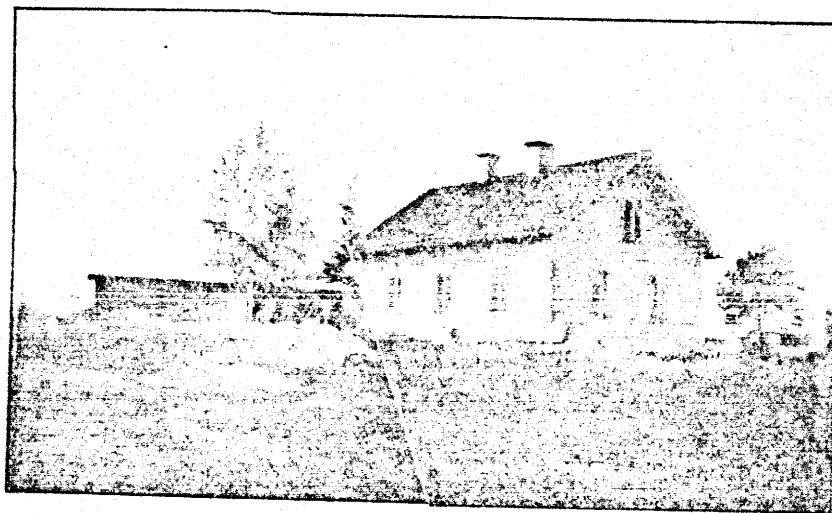
som i allmänhet är fallet. Detta bekräftar däraf, att Björklund inredt en del af boningshuset till handelsbod, och synes han göra rätt stor omsättning i sin affär.

Där företagsamhet finnes synes, det ej svårt att se sig om efter biinkomster.

Därför att innehafvaren af Möjtorp litt. h. drifver denna affär bredvid, låter han minska icke jorden skötsel lida men.

Han har, sedan han tillträdde, odlat ganska mycket och brutit bort en orimlig mängd sten från den mycket stenbundna marken.

Författaren, som själf besökt Björklunds hem, fann med glädje, huru ett ganska stort stycke jord, som mången kanske skulle till följd af den orimliga mängd sten, som där fanns, ansett omöjligt att odla, men denne lä-

På husmansresa.

Forts. fr. Nr 11

Intet hade öfver 8 tunnland jord och intet hade under 2. Alla hade mycket stora och goda kor och i vanliga fall en ko på hvarje tunnland jord. Öfverallt funnos en eller flera cementerade behållare, hvori så godt som hvarje droppe af den flytande spillningen från stall och ladugård tillvaratogs. "Af den fasta spillnin-

gen ha vi möjligen råd att förlora något, men af den flytande intet," sade danskarna. "Svenskarna tyckte säkert, att det vore på tok att låta skummjölken rinna bort från mejerierna, men det göra vi mycket hellre, än att låta urinen gå förlorad", påstodo de.

Tänk ändå, om vi hemma i Sverige kunde lära oss att taga vara på allting så väl och inse den naturliga gödselns och i synnerhet urinens stora värde för jorden! Men huru ofta låta icke vi i stället den flytande spillningen från ladugård och gödselstad rinna bort i "ladugårdsdiken" och köpa underhålliga, kanske nästan värdelösa, konstgjorda gödningsmedel för stora pengar! Detta sorgliga faktum blygdes vi för att låta de goda danskarna veta.

Från Mors gick färden öfver Limfjorden till Thyland, där 8 husbruk besöktes, och det är nästan otroligt hvilka rika skördar det afpressas de uppodlade ljunghedarne.

På denna deliga jord hade husman Knud Anderssen Sennels 2 kor, 1 kvi-ga 4—6 svin på 2 $\frac{3}{4}$ tunnland. Ofta hålla husmännen ett par getter, hvars mjölk de använda för hushållet. En god get mjölkar 4 å 5 liter om dagen och de äro utomordentligt billiga att försörja. Färet var sällsynta och färskötsel ansågs mindre löf-lig. Pjäderfäodling däremot ansågs mycket lönande, och nästan alla husmän ha en massa höns, gräss eller ankor. En del husmän använde korna till dragare, men de flesta höllo en liten, men god häst. Oxar finnes icke i Danmark. Icke heller finnes det några gärdesgårdar, och då djuren äro ute, gå de tjudrade, icke endast kor och hästar, utan också de mindre djuren, fåren, getterna, hönsen, grässen och ankorna. Vi sägo till och med svin, som gingo tjudrade, och märkvärdigt nog, så tycktes de alla finna sig godt däri och vara nöjda och belåtna.

De danska husmännen äro arbets-samma, enkla och förnöjsamma män-niskor, vakna och intresserade. Detta

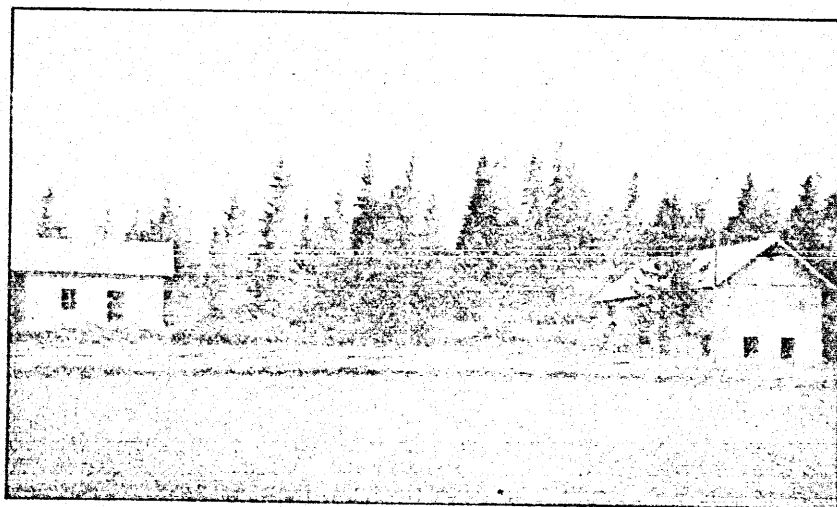
gäller för öfrigt icke blott männen utan fullt ut lika mycket kvinnorna, och det var förvånansvärdt att se, hur lätt och ledigt de arbetade inom eller utom hus. De voro med snart sagdt öfver allt, och allting gick med lif och lust. De voro inte rädda för att bli litet solbrända och få grofva och sträfvä händer, men icke tror jag, att det kvinnliga hos dem tog någon skada därpå.

Under de dagar, som vi deltog i de danska "husmansresorna", besökte vi alltså 28 husmansbruk, och sägo och hörde mycket af intresse, och onekligen ha vi svenskar mycket att lära af dessa intelligente och vet-girige danske småbrukare. Om man t. ex. här hemma talar om, hur my-cket dessa danskar ta ut af sin jord, så får man vanligen till svar: "Ja det tror jag väl i Danmark, där de

skötes, och vore vi lika omtänksamma och toge vara på allting så väl som danskarna göra, så skulle vi kunna komma lika långt och reda oss godt på det lilla jordbruket vi också. Vi äro hvarken sämre människor eller ar-betare, men vi äro ofta liknöjda, tröga och oföretagsamma, då däremot dan-skarna visa sig vara vakna, intresse-rade och företagsamma i allting.

Tänk om vi kunde förinlå oss att odla rotfrukter och baljväxter på ett helt skift! Att taga vara på all göd-sel såväl flytande som fast och ha en stor ko på hvarje tunnlandjord! Då skulle våra träden och mycket mera från fars och farfars tid försvinna af sig själf, och i stället för att kän-nas tungt och tröttande, skulle då ar-betet blifva lätt och upplyftande och göra oss rika till kropp och själ. Kunde vi så bryta med vår stolthet,

räcka hvarandra handen, sluta oss samman och bilda inköps- o. andels-föreningar, så skulle, snart nog Sveriges småbru-kare rycka upp vid sidan af sina danska bröder. Det är just före-nings- och andels-tanken, som jäm-te rotfrukterna, baljväxterna och urinbehållaren gjort de danska husmansbruket till hvad de äro. Kalle på Skogen.

Nr 23. Vy från Ekholmen. Spångarum. Litt. N. 447

ha sådan bördig jord." Ja ta och res omkring i norra och vestra Jyl-land, så får Ni se, hvilken jord de ha, och jag tar icke tillbaka på, att många af de husmän, vi besökte, hade bebyggt och brutit en jord så eländigt usel och dålig, att vi östgötar icke skulle värderat den det minsta, och om någon här toge sig för att bryta och odla sådan jord, så trodde nog de allra flesta, att han inte vore klok. Naturligtvis ha de också my-cket bördig och god jord i Danmark, men det ha vi i Sverige också, och jag tror säkert att jorden nere i Dals härad t. ex. tål jämförelse t. o. m. med Själlands bästa jord. Skillnaden ligger nog icke i jordmännen, utan mera då i klimatet, hvilket ju är lit-et mildare i Danmark än här hos oss. Utan tvifvel ligger dock största orsaken i det sätt, hvar på jorden

Ett stycke af Sverige.

(En resa.)

"Välkommet hem till dig själf, du svenska folk!" voro de ord, med hvilka en talare inledde högtidstalet vid en värfest, som Upsala studenter för ej länge sedan höll på Skansen. Hans mening är uppenbar: att rikta en maning till svenska folket att sö-ka lära känna sig själf, sitt land och sina minnen såväl inom Skan-sens inhägnader som utom densamma. Det var ock i detta syfte, som jag i augusti månad detta år företog en liten tur uppåt Norrland, och det är från denna resa, som jag ville med-dela "Egna Hems" läsare några in-tryck.

N:r 13.
Den 1 Juli 1905

Prenumerationspris:
Helt år 1 kr. 85 öre.
Halvt år 75 öre.
Lösnummerpris 15 öre.

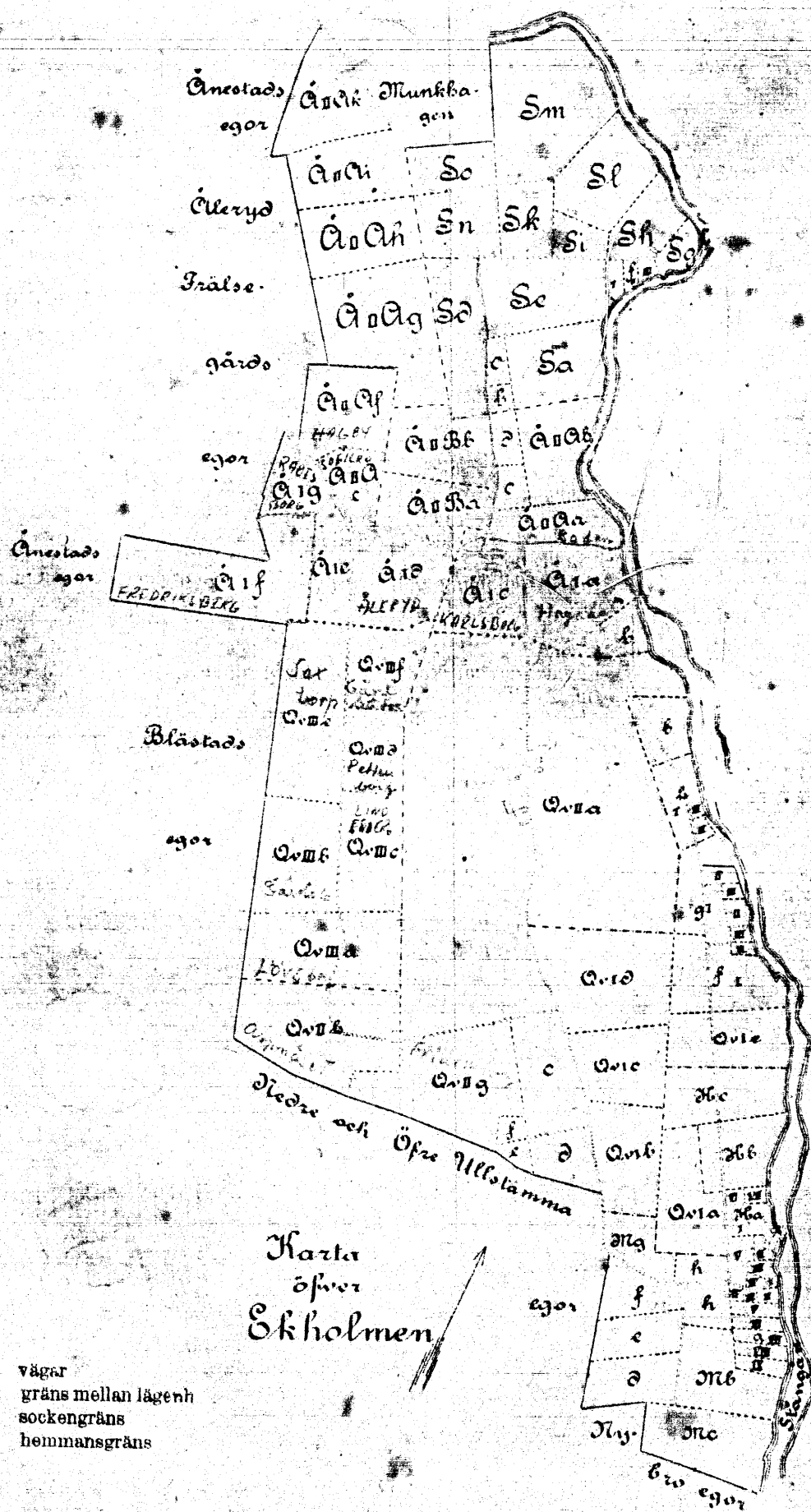
Redaktör och utgivare:
J. R. Rydberg.
Förläggare: Föreningen Egna Hem
Motåla.
Karlson & Sjöströms Boktr. Motåla

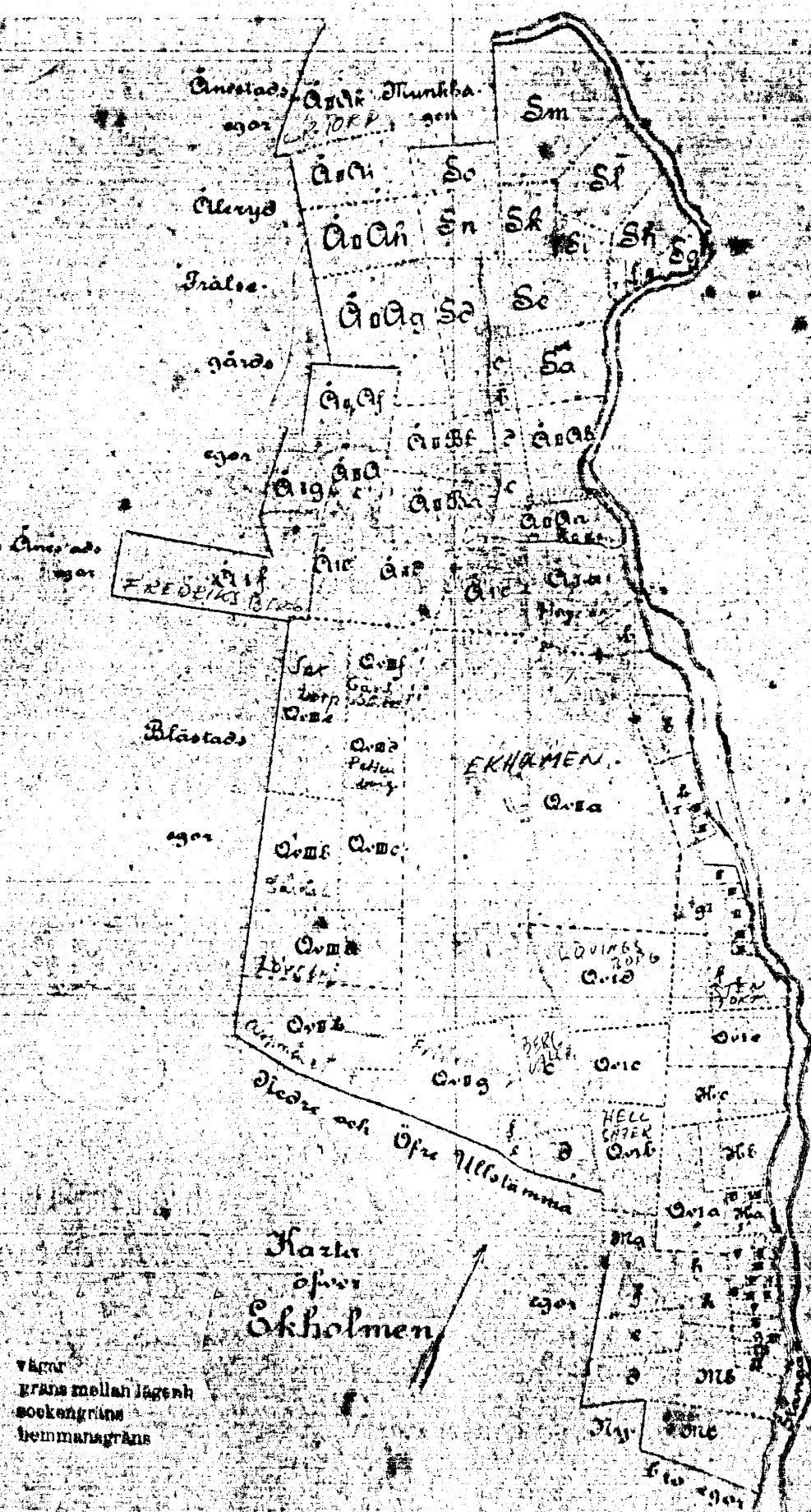
Annonspis:
pr centimeter 50 öre
Rabatt för 3, 6, 12 ggr
5, 10, 20 proc.

5 årgången

N:r 12. Vy från Ekholmen. Möjtorp litt. d. Granbacka

odling i stort är hackning för häst (eller i brist därpå ox och ko, enbet) absolut nödig för att skötseln skall bli tillbörligt billig. Är rensningen god i allra första början, så kan sedan allt framgent skötseln ske med hästhacka, som användes redan före gallringen, dock ej så tidigt att plantorna därvid jordhöljas. Hackningen sker 3—5 gånger intills bladkronorna sluta sig eller så ofta som för ogräs och jordens luckring behöfs.

Gör själf en hästhacka eller köp en bl. a. från Öfverrums Bruk, adr.: Öfverrum. Dylika för handkraft fås från Fränkel adr. Göteborg samt (bäst) en nedan nämnd firma.

Obs! Hackan sätter näring i rotfrukten, det vill säga hackning skall ske äfven om ej ett enda ogräs fin-

Jorden kostar 1,695 kr. och byggning jämte ladugården 1,905 kr. Det hela kostar sålunda 3,600 kr.

Hemmet innehafves af A. Nilsson från Motala.

Då fotografen "tog" det lilla hemmet, hade innehafvaren ännu icke hunnit ordna med trädgård. Här uppe på ekbacken bör vara särdeles lämpligt för att i en icke aflägsen framtid en vacker trädgårdstappa skall omgifva den af de stora ekarna skyddade stugan.

Personerna, som synes å vyen, tro vi oss med bestämdhet kunna påstå vara egaren och hans dotter, hvilken senare är gift med lägenhetstagaren som bor närmast intill på samma ekbacke. Den lilla flickan torde således hemmahöra i "granngården", och

lingskara, som kröpo inunder ylleffikarne för att få värme af sin "döda mor".

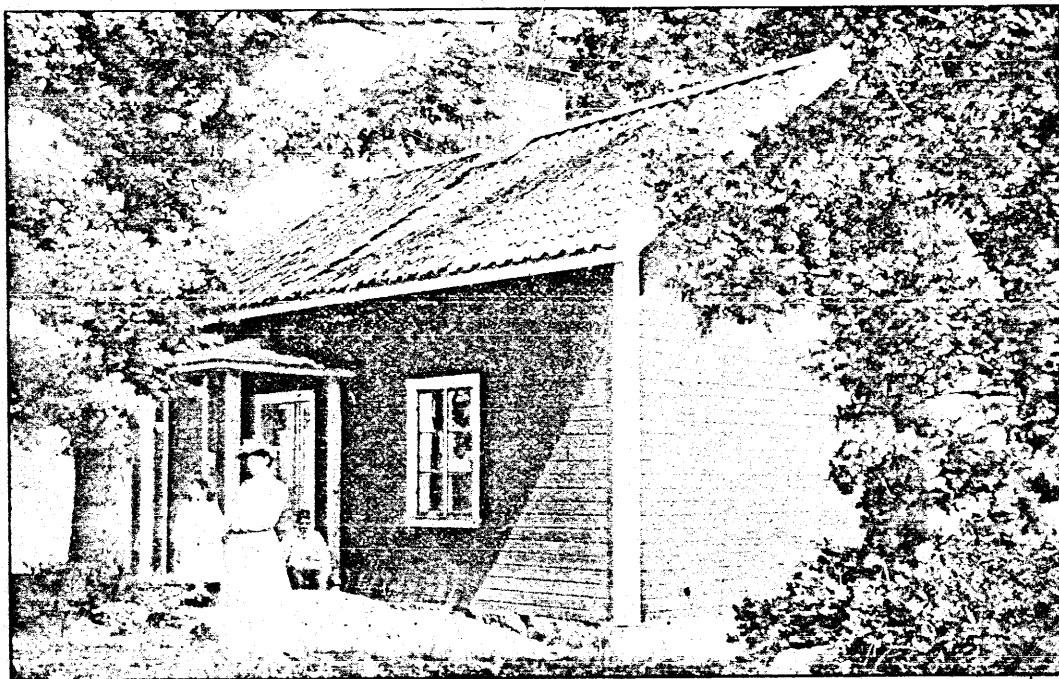
De tycktes emellertid finna sig godt, att döma af den aptit, med hvilken de sluka den föda, som bestods dem.

* * *

Den andra illustrationen, Qvinneby I Litt. D., ja stugan är ju "ofärdig", men ändå! Det är något som tilltalar. Åter ha vi ett hem omgivet af vänliga björkar.

Icke är det storslaget långt därifrån: stugan, som ju är så enkel som gärna kan tänkas i sin släta fyrkantiga "lådform" ligger i alla fall så täckt, att man ej kan söka vackrare.

Till lägenheten hör 1 har 21 ar och 70 kvm åker 9 har 50 ar 60 kvm

Nr 5. Vy från Ekholmen. Möjtorp. Litt. E. Eklunda

nes och i mån som jorden är fast. För odling i smått rekvirera handhackan "Lypera" för kr. 3:50 hos H. C. Petersen, V. Köbenhavn, Det är en kungshacka!"

Kalle på Skogen.

Till illustrationerna.

Väldiga ekar likasom räcka hvarandra armarna öfver det lilla hem, som är beläget å lätten Litt. E., Möjtorp för att, som man kan tycka, skydda den lilla stugan rör hagel och oväder.

Arealen utgöres af 2 har 17,5 ar åker, 1 har och 9 ar oodlad mark.

var sålunda vid tillfället för fotograferingen med sin mor på besök hos morfar.

Under varen besökte författaren denna lilla backe och de båda stugorna. Fru Nordvall var just i fart med att mata kycklingar. Innehafvaren af "granngården", herr Nordvall, har nämligen slagit sig på hönsafvel. Vi hoppas i framtiden få se, huru hans försök slagit ut. Ännu torde det vara för tidigt att bedöma.

Innehafvaren af Litt. E. hade icke flyttat in i sin stuga, utan var den vid vårt besök upptagen af tvänne äggkläckningsapparater och en rufapparat. Det var en ganska egendomlig syn denna myllrande kyck-

oodlad mark summa 21 tunl. och 23 kpl. i gamla matt. Jordpriset är 2,635 kr.

Byggningen, som synes mellan björkarna, kostar 1,195 kr. och ladugården 1,010 kr. Det hela betingar alltså ett pris af 4,840 kr.

Innehafvaren är G. A. Kaliff.

Huru Lugnet uppbyggdes.

För Egna Hem af J. R. R.

Anders var bara femton år, då han tog plats som dräng hos nämndemannen och kyrkovärden Abraham Olofsson i Grytehölla. Abraham var en god husbonde och såg därför gärna, att

hans tjänare sparade en slant för kommande dagar. Han fordrade aldrig orimligheter, då det gällde arbete: såg han endast att en och hvar brukade flit, så tog han hänsyn till förmågan och om därför en eller annan gång arbetsutbytet pr dag icke blef så stort, som en annan husbonde säkerligen skulle önskat, så var han aldrig surmulen för det. Det är nu flera år sedan Abraham i Grythälla slutade sitt jordiska dagsverke, men Abrahams minne är icke borta.

En af dem, som ofta nämna Abraham i Grytehälla, är Anders i Lugnet. Vi låta Anders själf berätta.

— Det var, då kopporna kräde så många offer i fattigmans hem som min far och mor ströko med.

Jag var då så pass gammal, att jag ansågs kunna göra skäl för mig, ehuru min kroppshydda aldrig varit

st så stark. Mina yngre syskon akorderades ut än här och än där i socknen, men jag själf kom som drängpojke till Abraham i Grytehälla. Gu välsigne den hedersmannen! Det klagas så mycket öfver husbönderna, och nog tror jag, att icke allt klagomål är opåkaladt, men säkert är, att om många ställde fordringar på sig själfva i första hand och på andra i andra hand, som Abraham inpräntade hos oss, så skulle det i mångt och mycket, vara bättre och klagomålen icke så skriande.

Då jag kom till Abraham, så började tjänsten på ett ganska egendomligt sätt. Litet egen hölls han för att vara, men god var han och en far för sitt folk, det är säkert.

Jo samma kväll som jag gjorde mitt inträde, blef jag inkallad. Jag minns ännu, huru jag darrade, ty Abraham såg obarmhärtigt sträng ut.

— Hör du Anders, — sa han, — du är inte så särdeles stark af dig, och det var fråga om, att fattigvården skulle akordera med byskomakarn, att du skulle få gå i lära hos honom, men ser du, jag tänkte som så, att du kanske skulle kunna repa dig betydligt, om du komme i tillfälle att få lämpligt arbete ute i fria luften och dessutom ett någorlunda godt underhåll; därför tog jag dig hit och på sätt och vis frälste dig från skodisken, men jag fordrar punklighet i allt och framför allt sanning äfven om det understundom skulle vara svårt att sjunga fram med den.

En liten lön skall du få, och jag fordrar ovillkorligen, att du af den sparar något för framtiden. Om du

börjar nu, medan du är ung, så skall du få se, att du en dag kan komma att äga gård och grund, ty jag var en klen stackare på femton år, då jag kom ut i världen, men Gud har välsignat mitt arbete, så att jag nu ej har lust att byta med någon af mina gamla bekanta.

Så där föreläste den hederlige Abraham för mig väl en hel timme, och då jag lämnade kökskammaren var jag fast besluten att göra som Abraham hade lärt mig.

Det gick ett par år. Af lönen sparade jag ungefär en tredjedel årligen de bada första åren. Utan att jag begärde, fick jag årligen en tia påökt, så att jag vid aderton år hunnit upp till ett hundra kronors lön. Jag blef därför ytterligt öfverraskad.

N:r 6. Vy från Ekholmen.
Qvinneby i. Litt D.

Lövingsborg

då Abraham det fjärde året erbjöd mig etthundratjugufem kr.

Du handlar väl med din lön, sa' han och därför bör du ha betalt för så mycket som du gör skäl.

Nu var det emellertid något, som satt mitt unga sinne ur jämnvikten.

Abraham hade fått en tjänsteflicka från en torpare. Hon hette Greta hade blå ögon, ljust hår, en vacker mun, som såg så innerligt god ut, då hon log. Ja Greta hade förstås kommit mig att glömma så när hela världen. Nog såg jag, att hon gärna ville vara i mitt sällskap, men aldrig kunde jag tro, att husbonden lagt märke till det intresse vi hyste för hvarandra, då vi icke ens nämnt ett ord därom oss emellan.

Men så en dag under det Abraham och jag sysslade i potatiskälla-

ren på hösten, tog han ihåll med mig om Greta.

Att börja med såg jag icke vare sig Abraham eller källaren. Jag vågade icke se upp, men Abraham fortsatte helt lugnt: — Ser du det är icke lönt att neka, ty jag har sett sådana där ögonkast förr, så nog vet jag, att Greta och du hålla af hvarandra.

Att han påstod att Greta höll af mig var nog en lisa, men aldrig ville jag tro att han höll mig för att vara kär i henne, ehuru jag var nog så kär, som en tjuguföring gärna kan bli. Greta var bara sexton hon, så att det hela föreföll mig som ett brott mot anständigheten att gå och vara kär i ett barn, hon såg visst icke ut som ett barn, men hon var det ändå. Det var detta som förvärrade saken för mig, tyckte jag.

— Giffta er kunnen i icke ännu — sade Abraham; jag blef blötsande röd i ansiktet -- men om du håller på några år som du börjat, så går det nog bra för er.

Det är emellertid ingalunda hälsosamt att ett par tutterdufvor bor alldeles för nära hvarandra. Jag har tänkt ta och skilja på er. Du får plats hos mig, om du vill att Greta skall ta en annan, elier också får hon vara kvar, och i så fall får du bli rättare hos min svärfar tills vidare.

Ser du det är nyttigt för er att få skiljas; är kärleken er emellan af det rätta slaget, så står den nog vid sig.

Ja hal jag fick flytta, och Greta stannade kvar. Det var nog bäst, tänkte jag, ty Abraham skulle nog se till att ingen obehörig kom att slå an på Greta, men nog var det en ledsam dag. Greta var alldeles förgråten, då hon följde mig bort till grinden på gårdet. Det var ej utan att vi sade ett och annat ondt ord, om vår husbunde, Gud förlåte oss! men i ungdomens dar ser man icke allt med samma ögon som de gamla.

Vi föresatte oss emellertid att spara så mycket vi kunde af våra löner. På sätt och vis var det ju lämpligare, ty jag fick mycket större lön som rättare och kunde spara mycket mera än förut.

Så gick det några år. En och annan gång fick jag bref från Greta, och jag glömde heller aldrig svara så fort som möjligt. Så en dag blef gamle Johannis i Lugnet sjuk och dog. Lugnet skulle säljas. Det kom en underlig tanke på mig. Jag kunde ej sofva, men det var ju i alla

Jag skaffade mig därför stadens tidningar för att se, hvar föredraget var kungjort, men någon annons såg jag ej till. Då gick jag till tidningarnas redaktionskontor och fick klart för mig, att något föredrag ej var utlyst.

Af en händelse fick jag reda på ordföranden i Vänersborgs arbetareförening döfstumsläraren Vallin. Denne uppmanade mig att stanna till påföljande dag, och genom allsehering kungjordes föredrag till påföljande dag kl. 8 e. m., hvadan Stora Mellby kom att öfverhoppas. Jag gick in på detta förslag så mycket hellre, som svaret från Stora Mellby icke var något uppmanande.

Mellertid fick jag en fridag, hvilken kom mig särdeles väl till pass. Genom döfstumslärare Vallin blef jag bekant med en gammalsjöbuss, kta-sorten, d. v. s. en som hade pröfvat sjölivet från alla sidor, kapten Karlsson.

Denne ordinerade mig en seglats på Vätern följande förmiddag, emedan, som han påstod, matlusten skulle återkomma och med den krafter igen. Jag hade nämligen ej smakat en bit mat sedan onsdagens morgon, då jag reste från Lidköping, och nu var det fredag.

På förmiddagen infann jag mig på bestämd plats vid hamnen, och träffade där Kapten Karlsson, som var i rard med att klargöra båten.

Seglet hissades, och vår lilla farkost ilade fram med god fart till Gällensåset, där vi vände och finga kryssa tillbaka till staden. Det kändes för mig ganska konstigt, då båten vid kryssningen vräkte sig på sidan, så att den tog in vatten.

Att börja med tycktes magen vilja krypa upp i halsgropen, men rätt snart kom jag underfund, med hvilken skicklighet kapten Karlsson manövrerade båten.

Han skrottade godt åt mig, då han såg, huru jag kastade mig på motsatta relingen för att med min tyngd förekomma en kantring.

En annan sak, som nog väckte kapten Karlssons muntherhet var,

att jag försett mig med regnkappa och paraply, men först då jag själf lät påskina, att jag hade dessa för en seglare ovillkorligen öfverflödiga artiklar, brast hans muntherhet lös.

Redan innan jag gått ombord, märkte jag nog en liten skälmsk blick i hans ögon, då han märkte min utrustning.

Seglasten tog mellan tre och fyra timmar, och då jag återkom till hotellet, var matlusten verkligen återkommen, och middagen smakade mig godt. Jag tog mig sedan en middagslur, och på bestämd tid var jag sedan på arbetareföreningens lokal, där jag skulle hålla mitt föredrag.

Oaktadt tidens knapphet för kungörandet, hade rätt många åhörare infunnit sig.

Döfstumsläraren Vallin öfvertog

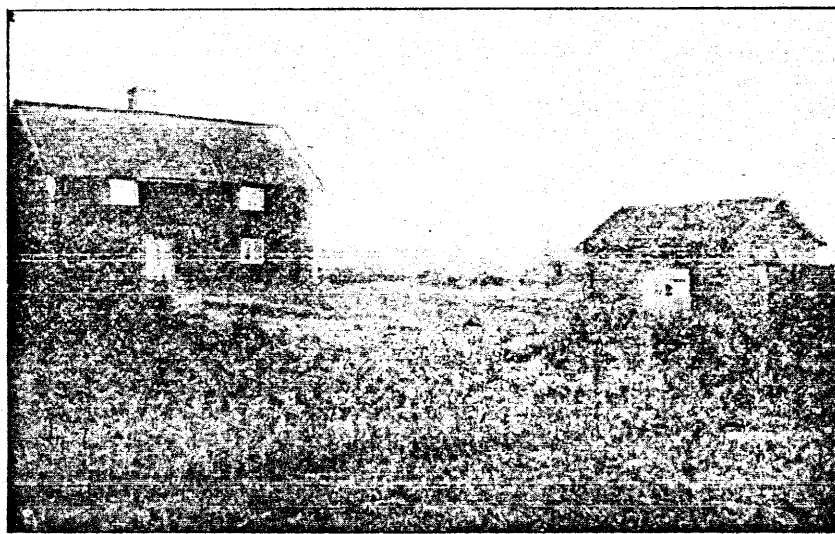
lagt ett godt stycke väg, och att ett tätt regn började friska på, så inses lätt, att den färden icke var någon lustresa. Då jag rest ett stycke, måste jag med hårdhet taga i tu med skjutskarlen för att vara säker om att icke råka ut för någon olycka. Vår trafvarare var en liten god fyraåring, som kilade backe upp och backe ned mycket snällt, under det kusken hängde än åt ena än åt andra sidan.

Jag måste slutligen litet eftertryckligare göra mig åtlydd, mörkret föll på, då vi ändtligen voro vid sjön Anten, där vägen ett stycke går nere vid sjöstranden, men sedan bär uppåt och uppåt, tills sjön ligger rakt ned på ett ganska anseeligt djup. Så gick det en stund, tills jag ändtligen vid halfnietiden var framme vid målet.

Kvällen var alldeles beckmörk, och jag hade ingen annan utsikt, än att med samma skjuts fortsätta till Alingsås, dit det var dryga två mil ännu backigare väg åtminstone att börja med.

Tanken på resan till Alingsås upptog mig så mycket, att jag hade tämligen svårt att hålla tillsammans tankegången i föredraget. Skolsalen var öfverfylld af åhörare, bland hvilka äfven infunnit sig Kyrkoherde Hasselrot.

Forts.

B. Möjtorp

N:o 8. Vy af Möjtorp. Litt. ed. *Karlsson*

nödiga papper för filialbildning. Från Vänersborg reste jag dagen därpå, lördagen den 9 Aug., tillbaka öfver Håkantorp på en därifrån utgående smalspårig järnväg, Håkantorp -- Göteborg, till Sollebrunn, för att med skjuts fortsätta till

Långared.

Redan i Håkantorp måste jag telefonera till skjutsstationen i Sollebrunn, att skjuts skulle vara mig till mötes där, för att jag i rätt tid skulle hinna fram till Långared. Från Sollebrunn till Långared var vägen sina modiga två och en half mil och därtill orimligt backig och svår. Af det oupphörliga regnandet voro vägarne i ett särdeles dåligt skick. Läger jag så till, att min skjutskarl var ganska mycket öfverlastad, hvilket jag icke märkte, förr än jag tillrygga-

lagte ett godt stycke väg, och att ett tätt regn började friska på, så inses lätt, att den färden icke var någon lustresa. Då jag rest ett stycke, måste jag med hårdhet taga i tu med skjutskarlen för att vara säker om att icke råka ut för någon olycka. Vår trafvarare var en liten god fyraåring, som kilade backe upp och backe ned mycket snällt, under det kusken hängde än åt ena än åt andra sidan.

Jag måste slutligen litet eftertryckligare göra mig åtlydd, mörkret föll på, då vi ändtligen voro vid sjön Anten, där vägen ett stycke går nere vid sjöstranden, men sedan bär uppåt och uppåt, tills sjön ligger rakt ned på ett ganska anseeligt djup. Så gick det en stund, tills jag ändtligen vid halfnietiden var framme vid målet.

Kvällen var alldeles beckmörk, och jag hade ingen annan utsikt, än att med samma skjuts fortsätta till Alingsås, dit det var dryga två mil ännu backigare väg åtminstone att börja med.

Tanken på resan till Alingsås upptog mig så mycket, att jag hade tämligen svårt att hålla tillsammans tankegången i föredraget. Skolsalen var öfverfylld af åhörare, bland hvilka äfven infunnit sig Kyrkoherde Hasselrot.

När Anners & ja skulle promenere på tidskrefta.

Söm ja sitt, har en del folk så svårt för te & komme i gång mä & promenere, så di glömmar nära på bort, att de finns e tiskreft, söm heter Egne Hem.

Ja hadde läst i Stockhölms tidninga, att de skulle finns e tidning, söm hette egne hem, & söm ja i alle dar bra gerne skulle villet hatt mej e stufve mä en jorebit te, så tänkte ja söm si & så, att dä inte kunne skade te & få fatt i den däringa skrefta.

Östgöta-kronika.

döma storheter och afstånd o. s. v. Exempelvis anfördes, huru gärna ett barn öfverskattar, hvad det ser. En liten flicka sade en gång till sin mor: "Där borta på ången gå hundratals får". Men då modern räknade dem befans antalet vara elfva. Om nu icke barnets uppmärksamhet i tid fästes vid det orätta uti att så där öfverskatta, hvad det ser, så blir detta snart en vana, som gör människan otillförlitlig äfven i hennes mera mogna ålder.

Det saknas tyvärr icke exempel på personer som i öfrigt goda och för-

verk af store mästare, hvilka med fotograferns och litograferns hjälp nu för tiden kunna fås för några ören, och tillhålla barnen att noga betrakta desamma samt redogöra för bilderna, fostrar man deras urskilningsförmåga. I början ser barnet endast taflan såsom ett helt, men fråga det, hvad taflan egentligen återgiver, fäst dess uppmärksamhet på dess olika detaljer, och det skall finna ämnen till betraktelser där, hvarest det ej ser blott en "grann tafla".

Man må icke tro, att sådana saker ligga utanför det kristliga lifvets

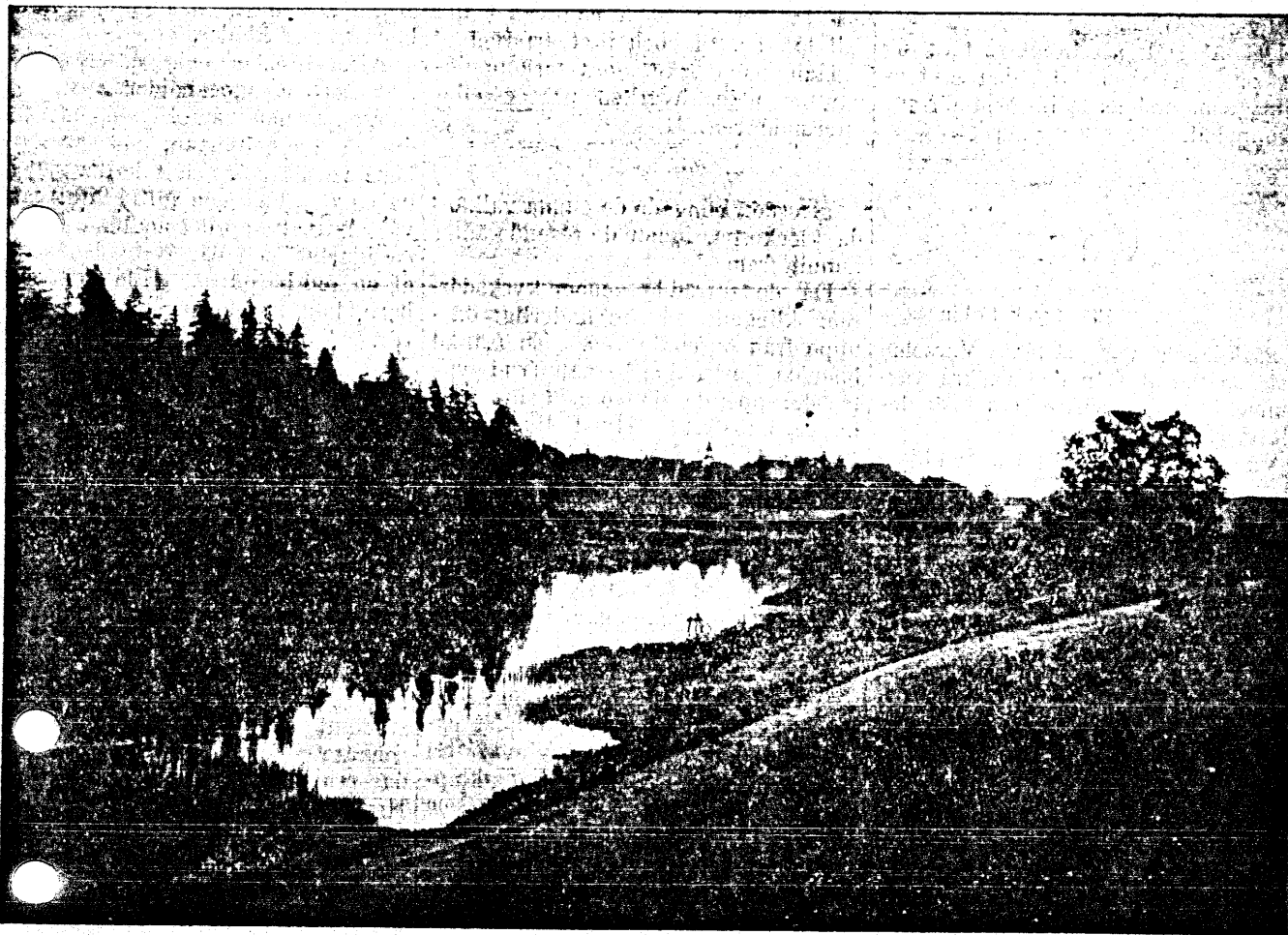
förvånades, ty den lilla flickan visste i detta stycke mer af botaniken än hon själf, och hon frågade därför, huru och hvar hon inhämtat denna kunskap.

"Ack", sade den lilla, "det har mamma lärt mig".

Uppfostrans betydelse för barn mellan tolf och tjugo år.

Barnaperioden är en mycket kritisk sådan. En persons karaktär

Nr 8. Från Ekholmen.

äffliga, äro så bekajade af denna, att man helst kontrollerar deras uppgifter, innan man vågar lita i desamma. Allt är så storartadt deras ögon, myggan är en kamel, och tror man dem bokstafligt, så blir man bedragen. Detta gäller om afstånd och omfång lika mycket som om tal. Man bör därför lära barnet att styra sin inbillningskraft genom att noggrant observera och göra iakttagelser.

Genom att förskaffa sig taflor, många taflor, men sådana, som äro

pliktkrets. Tvärtom fordrar plikten af oss, att vi skola uppfostra våra barn samt bruka till buds stående medel för danandet af goda människor. Uppfostran i hemmet utöfvar stort inflytande på barnens förmåga att tillgodogöra sig den undervisning, de mottaga i hvardagsskolan.

En liten flicka medförde en gång till skolan en bukett af flere slags blad och blommor. Hon beskref för sin lärarinna de olika beståndsdelarne i denna bukett och nämde dem hvar och en vid namn. Lärarinnau

grundlägges före hans tolfte lefnadsår. Vid sexton år inträder en brytningstid. Barnet har nu blifvit en yngling eller jungfru. Dittills har det stått under föräldramyndighetens uppsikt — nu måste det ut för att handla på egen hand. Och då skall det visa sig, hurudan den sådd varit, som nu skall lämna skörd. Det har blifvit en personlighet, som känner, att ansvaret för dess handlingar hvilar hos det själf.

Väl då, om denne unge man eller kvinna lärt sig känna, att det finns

tering, så att den kan antingen på nytt användas till fortsatt byggande af egna hem eller, därest detta icke längre skulle finnas vara af nöden, återvinnas för att användas till andra behjärtansvärda ändamål."

Genom egnahemssträgans lyckliga lösning i Norrland, så att de oerhörda vattensjuka markerna därstädes torr-lades — det finnes omkring 600,000 hektar myrar, mossar o. dyl. — skulle detta enligt en beräkning af riksdagsmannen D:r P. Hellström utöfva ett gynnsamt inflytande på de klimatiska förhållandena däruppe. Herr H. förmenar, "att om dessa (vattensjuka marker) utdikades, skulle medeltemperaturen under sommarmånaderna stiga med ett par grader C., och nattfrosten sannolikt inträffa ett par veckor senare, än hvad nu är

Till illustrationerna.

I dag prydes vår tidskrift af ett par vyer från Ekholmen. Hemmet å den första planschen är Qvinneby III Litt f ¹⁵/₁₀₀ mantal. Till hemmet hör 10 tunl., 1,3 kpl. jord för ett pris af 2.985 kr. Boningshuset kostar 1.100 och ladugården 1.160 kr. Det hela betingar sålunda ett pris af 5.245 kr.

Hemmet tillträdades sistlidne första april af J. A. Larsson från Linnköping.

Den andra planschen är en sommarbild från Ekholmen. Höskörd. Bilden togs förra sommaren, då för föreningens räkning skördades sista gången. Nu är jordbruket vid Ekholmen ett minimum mot förr då he-

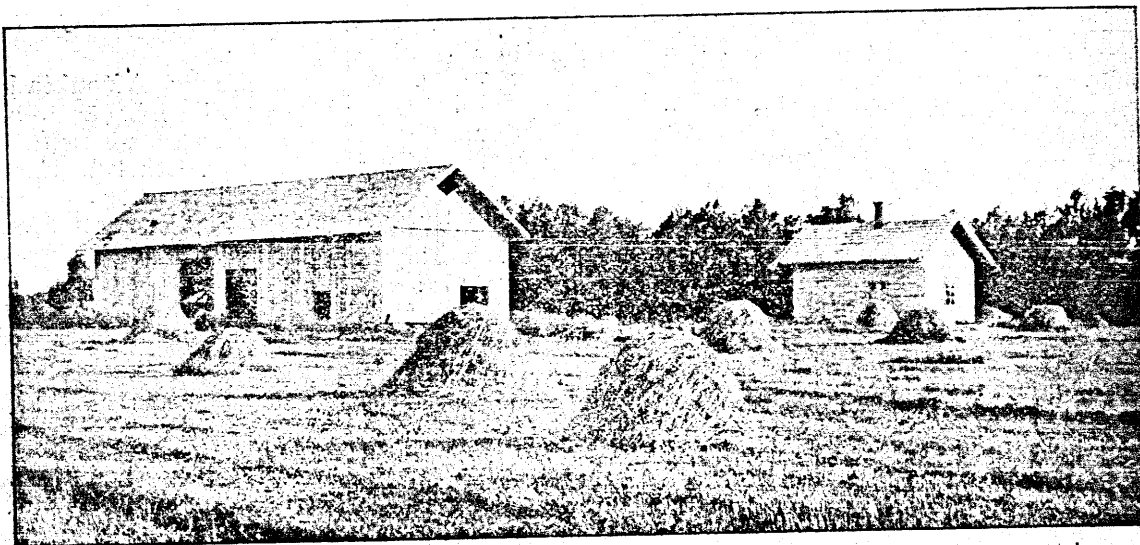
icke gödas. Ryktas och rastas flitigt!

Hon skall ha endast lättsmälta, sunda foder: i synnerhet bästa hö, foderrotfrukter, hafre- och blandsädsgröpe samt lite oljekakor. Närmare kalfningen skall hon fodras sparsamare. Så ock de första dagarne efter kalfningen.

Passa på kon vid kalfningen. Hjälp kalfven, om så behöfs, att bli befriad från hinnorna och få luft.

Tag kalfven från kon genast han är född. Gnid honom torr och sätt honom i en torr, frisk, dragfri kätte, högst 10—12 grader varm.

Större kattutrymme i mån kalfven växer, 2—3—4 meter. Endast en kalf pr kätte i början. Utgödsling och rent strö dagligen. Borstning af kalfven hvar enda dag — absolut ren hud!

Nr 10. Vy från Ekholmen. Qvinneby III. Litt. f. *Gärdsäter*

fallet. Hvilken roll dessa veckor skulle spela för det nattfrostdlidande Norrland, de senaste årens nöddistrikt i Sverige, behöfver ej närmare betonas. —

Med all önskvärd tydlighet synes oss sålunda vara ådagalagdt, att ropet på "eget hem" blir allt allmännare och starkare. Egnahemsiden äger ock stora förutsättningar att gå fram i enandets tecken. Den kan och bör samla omkring sig de olika samhällsklasserna till enig samverkan. Idéns styrka ligger i dess frånvaro af egen nytta, och att *fosterlandskärleken* samt kristendomens innersta princip, *människokärleken*, äro de röda trådar, som genomlöpa den.

Lbg.

la egendomen sköttes under ett bruk. Vi hoppas, att afkastningen af det hela skall bli orimligt mycket större, då nu en mångdubbel arbetsstyrka finnes, så att i första hand åtminstone ingenting förfäres, och allt bruk bör kunna ske på den lämpligaste tiden.

Kufvudpunkterna vid uppfödningen af nötkreatur.

Hösten och förvintern är i regel bästa tiden för pålägg af kalfvar.

Tag pålägg endast efter de allra bästa och de i allo fullt friska korna och efter en prima tjur.

Dräktiga kon skall väl födas men

Modrens råmjölk skall vara kalfvens första föda och sedan så länge den varar. Fem, sex mål om dagen allra först och motsvarande lite åt gången. Minska antalet mål till 4 i tredje, fjärde dagen.

Efter råmjölksdagarne följer naturligtvis den "vanliga" mjölken, helst moderns egen, nymjölkad och spenvarm, de första dagarne gärna spädd med lite vatten, som kokats och sedan afkylts till mjölktemperaturen (36—37°). Från och med 8:de—10:de dagen och allt framgent blott 3 mjölk-mål pr dag.

Dagsmängden mjölk? Följ kalfven från första dagen och gif honom hvad han tål, icke en droppe mer. Då han är frisk i allo, ej får diarrhé eller förstoppning, men är fyllig och hurtig, då har du gifvit rätt. En dags diarrhé kan ruinera hvad tio dagar uppbyggt

Mjölkmängden ökas något litet dagligen allt från början, tills den i 8:de—12:te dagen är omkring 7—8 liter, lika fördelad på dagens mål. Dock beror mängden på kalvens ras, växtlighet, storlek från början o. s. v. Efter 8:de—12:te dagen fortfarande så sakta ökning.

Vid omkring 12:te—18:de dagen börjar du så småningom ersätta en del af oskummad mjölk med skummad, mer och mer, dag för dag, tills slutligen hela dagsmängden gifves med skummad. Obs! Lite mer skummad bör tillsättas än som dag för dag borttages af den oskummade. Obs! Sakta öfvergång, d. v. s. under en tid af 6—8 dagar. Således efter omkring 20:de—27:de dagen endast skummjölk.

ders ålder är noll — utan att kalven märker det. Inte kortare mjölk-tid än 14 veckor, i regel behöfs heller icke längre tid än 18 veckor — om fodring och vård i öfrigt är god och riktig. Endast mycket framstående dyrbara afvelsdjur kunna få mjölk längre tid. Mindre än anförda kortare tid är i regel förkastligt. Längre än nämnda längsta tid — onödigt dyrt djur! Maximalt djurkapital kan fås med en måttligare mjölk-tid (omkring 4 månader) och till billigare pris, om kraftfodring och vård i öfrigt samtidigt är riklig och riktig.

Kärnmjölk kan, i brist af annan, användas vid kalfuppfödningen, men icke under tidigare mjölkperioden. Den skall vara frisk, endast svagt syrlig eller efter smörtlilverkuing af

dag $\frac{1}{2}$ kilo eller mindre. Följ med ögat och öka så smått efter behof, upptill i 4 månaders ålder omkring 1 kilo — mera eller mindre, i mån af mjölmängd och kalvens växtlighet. Äfven lite krossade rotfrukter, hälst morot, däreft beta. Minska linfrö- och linfrökakandelen i kraftfodret, om kalven vill bli gödd. Växthull, muskel! Icke fett — icke på villkor. Eljest inga framtida mjölk-djur. Endast kalvar, som afses skola bli göddjur, få bli något litet feta (och därför uppfödas dessa mera utslutande med oskummad mjölk).

Kraftfodret får absolut ej blandas i mjölken eller vattnet. Det skall gifvas torrt för sig. Eljest får kalven ej tugga tillräckligt, och utan tuggning ingen god tandbildning, in-

N:r II. Vy från Ekholmen.

Dagsrationen är vid sistnämnda ålder omkr. 10—15 liter, beroende på kalvens beskaffenhet, och mängden i fråga kan stå fast till omkring 10—12 veckors ålder. Obs! Skummjölken skall uppvärmas till nära samma temperatur som den nymjolkade, såväl nu som då under öfvergångstiden båda gåfvos. Har du separator och gifver kalven vid separeringen, så blir det bra.

Rena friska mjölk-kärl, städse fria från sura rester, därför tvättade genast efter hvarje mjölk-gifning, skurade ofta med kalk eller soda! Och precis bestämda mjölk-gifningstider, precis de bestämda mängderna i hvar mål.

Från 10:de—12:te veckan så sakta (obs. sakta) mjölk-minskning dag för dag, tills mängden i $3\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}$ måna-

söt grädde och hälst gifvas jämte ny-silad eller skummad mjölk.

Redan mycket tidigt litet af bästa, finaste gräshö. Högst lite allraförst, ökning blott så sakta undan för undan. Ingen halm — icke ett enda strå under hela mjölk-gifningstiden!

Redan mycket tidigt också lite kraftfoder, med hafremjöl och mjöl af linfrökakor — senare, eller från och med en månads ålder, detta ersatt af eller parställt med hvetekli och rapskaka. För öfrigt kunna ju äfven andra oljekakor gifvas. Helt lite linfrömjöl bör tillsättas nämnda kraftfoderslag, särdeles i första tiden. I senare delen af mjölk-tiden skall kraftfoder ovillkorligen gifvas äfven med lite gröpe af baljväxter (hälst arter och äfven bönor).

Kraftfodermängd? Börja med pr

gen uppodling af salivkörtlarne, ingen kraftig mage och matsmältning i framtiden. Endast som strö på rotfrukter eller höhackelse får kraftfoder i öfrigt användas, d. v. s. blott en del däraf. Undantag gäller helt linfrö, när detta för att befordra magverksamhet och afföring användes; det skall vara kokadt och tillsättas mjölken. Obs. rent, friskt, lagom svalt dricksvatten alldeles för sig, mera i mån mjölmängden aftager.

Ren krubba! Gif fodret precis på bestämda tider och hvar gång blott hvad som kan ätas upp; dagsmängderna bestämmas till vikten i mån af behof och uppdelas på målen — alltså absolut ingen måfåfodring! Rengör krubban efter målen. Inte årsgammalt mjölk-klibb utefter krubbväggarna! I mån mjölk-tiden närmas slutet

Det var i arla morgonstund, då fotografen och ett par andra personer togo fotografiet öfver Hjulsbro-fallet.

För den skull är kanske bilden något mörk, då intet af hvad som synes å bilden var solbelyst utan låg i djup skugga.

Midt emot på andra sidan kanalen ligger ännu en kvarn på Landeryds kyrkoherdeboställes område. Två kvarnar så nära hvarandra i en trakt, där på endast en eller ett par kilometers afstånd såväl uppåt som ned-

hoppas, att båda dessa grenar skola ha framtid för sig på platsen

Den 1:sta april 1904 skall fabriksör Hultgren tillträda sin lägenhet.

Måtte hans framtidsförhoppningar icke gräckas.

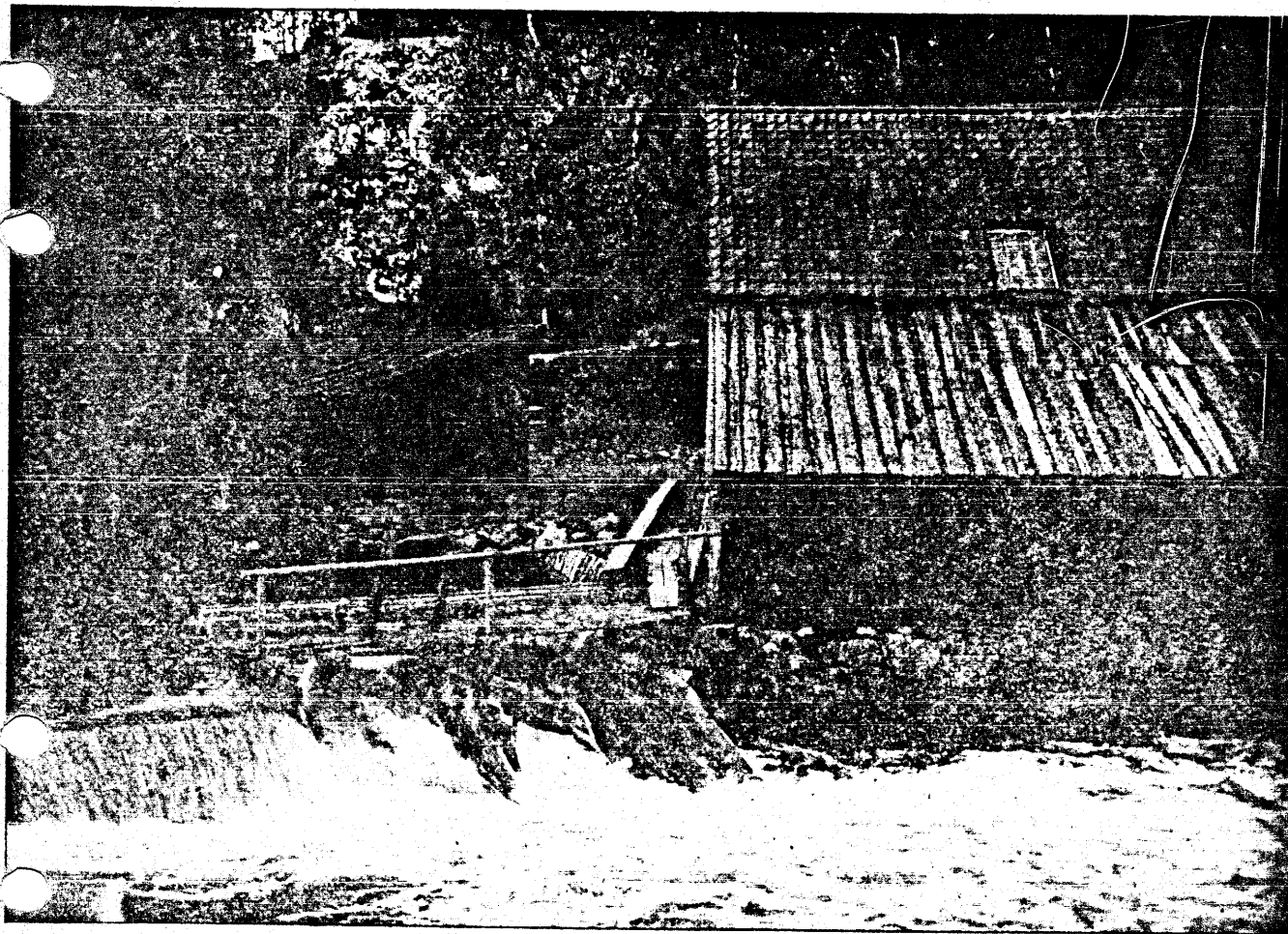
J. R. R.

distriktets försäkringsskyldiga personer.

Flensburgs arbetarbyggnadsförening intager däremot en undantagsställning. Den har allt ifrån början riktat sina sträfvanden på att genom jämförelsevis höga insatser och största möjliga användning af medlemmarnes egna sparmedel göra främmande kredit så onödig som möjligt, ställa sig på egna fötter och sålunda på mest vidtgående sätt genomföra själfhjälps grundsats.

Denna förening, som nu kan se

N:o 9. Vy från Hjulsbro. *kvarn*

åt Kinda kanal en hel mängd kvarnar äro belägna, vore säkerligen icke nyttigt för någondera kvarnen vid Hjulsbro.

Den som öfvertagit föreningens kvarn med ett mindre jordområde ämnar också använda drifkraften för helt andra ändamål.

"Lägenheten" är öfvertagen af fabriksör P. A. Hultgren från Motala för 23,000 kr. och ämnar han å platsen anlägga en spikfabrik. En spikfabrik på ena sidan och en kvarn på den andra kunna aldrig komma i konkurrens med hvarandra, hvadan vi

Utvecklingen af byggnadsföreningarne i Schleswig-Holstein.

Af landsförsäkringsrådet Hansen i Kiel.

VI. Internationella Bostads-kongressen, Düsseldorf 15-16 juni 1902.
Motto: "De bostadsbehöfvandes hjälp - hjälp på bostadsväsendets område."

Arbetsbyggnadsföreningen kan icke allsamlas tagas med i betraktande emedan dess medlemmar icke tillhöra

tillbaka på en nära 24-årig tillvaro, har äfven i många andra afseenden stått som förebild. Den eger icke blott en god reservfond till täckande af oväntade behof, en specialreserv på icke mindre än 15257 M. Dessutom finnes en så kallad hjälpfond, som är till för att hjälpa behöfvande och värdiga medlemmar att uppfylla sina plikter mot föreningen. Ett hus med fyra bostäder har föreningen inrättat som stiftelse för äldre, behöfvande medlemmar, hvilka erhålla fri bostad på lifstid och benämndt "Voigtstiftelsen", till minne af för-

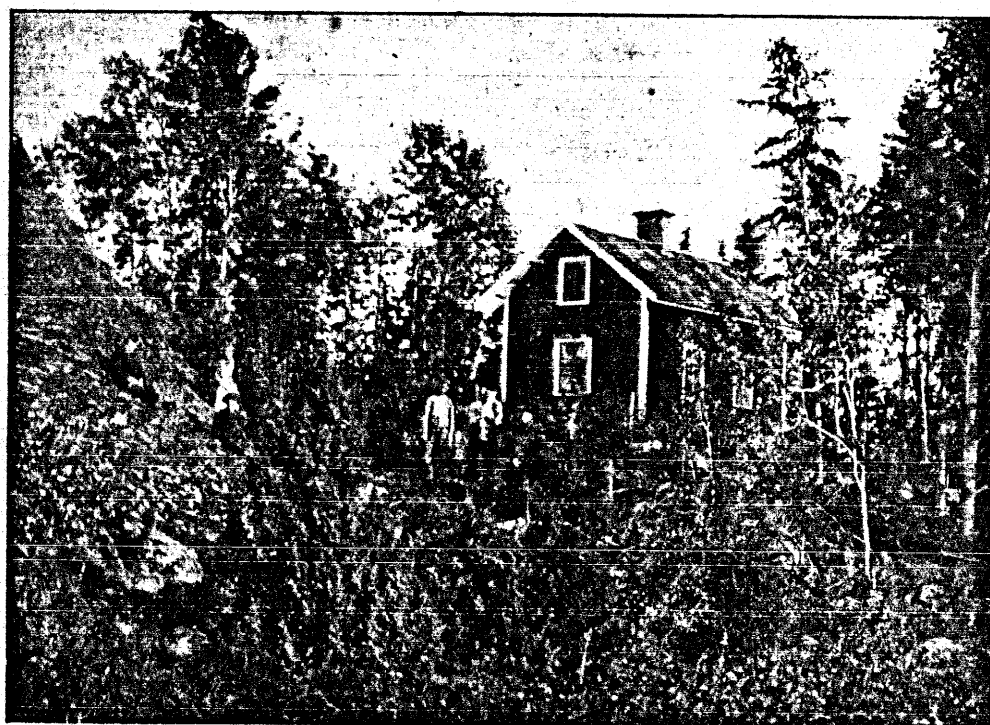
N:r 13.
Den 15 Nov. 1904

Prenumerationspris:
Helt År 1 kr. 20 öre.
Halvt År 70 öre.
Lösnummerpris 15 öre.

Redaktör och utgivare:
J. R. Rydberg.
Förläggare: Föreningen Egna Hem
Motala.
Karlaon & Sjöströms Boktr. Motala.

Annonspis:
pr centimeter 50 öre
Rabatt för 8, 6, 12 per
5, 10, 20 proc.

4 årgången

N:r 19. Vy från Ekholmen. Spångerum litt. i.

an erhåller det utmärkta lysämnet betylengas. Ljungan bildar här ett ill, som utgör en af de största vattenkraftsstationerna i Sverige.

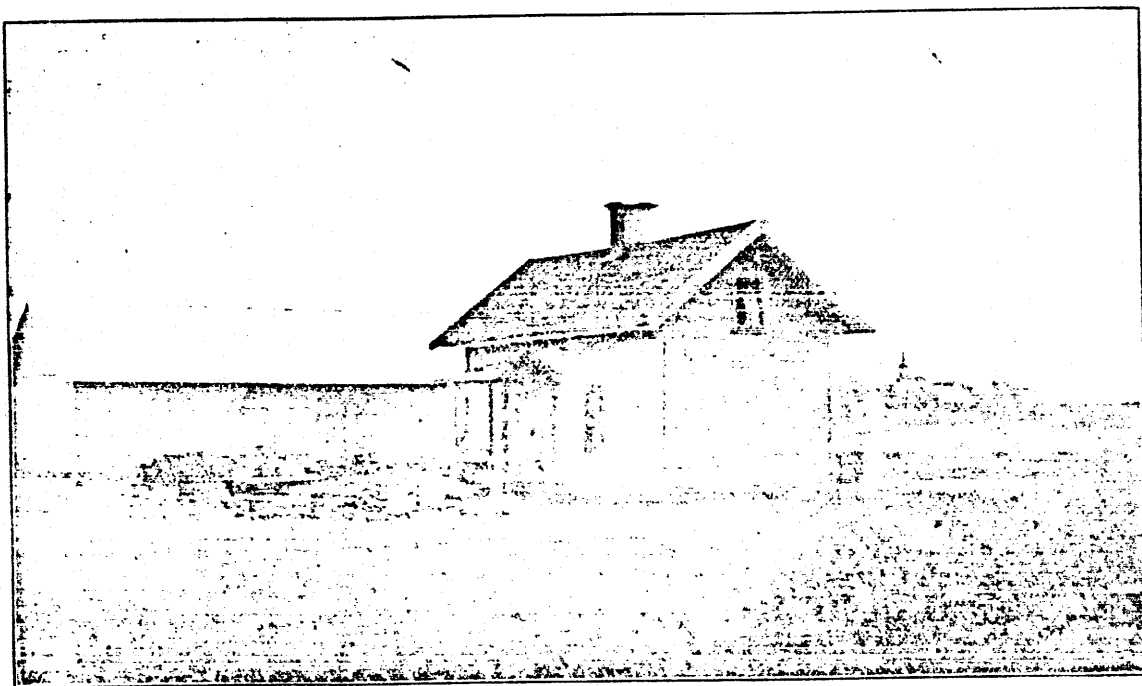
Det var nu mörkt, och utan att unna uppfatta någonting af landskapet passerade jag Änge och bräcke station och var snart i Östersund. Tidigt följande morgon beger jag mig iväg till Frösö kyrka, som ligger på Frösö, åtta km från staden, y där visste jag, att min skönhetsingtan skulle tillfredsställas på den ärlsberömda utsikten därifrån.

På vägen såg jag för första gången de snöiga fjällen och deras syn, mäktig och majestätisk, grep mig med våld. Areskutan skulle

vid den forsande älven, som bär sin mäktiga börda af flytande timmerstockar på sin väg nedåt, eller vid de tusende sågverken, som hvar man far fram vittna om mänsklig id och sträfvan.

Nästa plats jag stannade vid, var hållplatsen Hålland. Härifrån är det en half timmas promenad till de berömda Ristafällen, af hvilka det största är ej mindre än 30 m. högt. Man gripes ovilkorligen af anblicken af den väldiga vattenmassan, som med vildt dån kastar sig ned i djupet och som i bärghällen har borrar massor af konformiga hål, jättegrytor i smått. En sten har satts i vridning af hvirveln i ena fallet, af isen i det det andra, och så ha dessa bild-

vägen fram genom den utomordentligt fagra Undersåkerdalen till Undersåkers station. Det går en sägen, att en gång en åker bar två skördar samma år, däraf namnet. På båda sidor höjas sig fjällen. Desom önskar en lugn, fridfull omgifning, bör resa till Åre. Jag började bestigningen vid half tiotiden på f. m. Ty tidigt om morgonen och under aftonen lägga sig gärna dimma kring fjället och skymmer utsikten. Den stämning som råder på fjället är underbar. Naturens skönhet och majestät öfvervældigar en. Högst uppe i den eviga snöns och den eviga tystnads region törs man knappt tala, men känner sig nästan som en objuden gäst. Egendomlig är kontrasten

Nr 1. Vy från Ekholmen. Möjtorp Litt. C. Holmen.

bli mitt närmaste mål. Den, som älskar härliga utsikter och lifvet i en den gamla kyrkan tedde sig för mina blickar. Storsjöns vattenspegel, omkransad af de snötäckta fjällen, de talrika uddarne och öarne klädda med svartgröna skogar, ur hvilka här och där en tornspira höjer sig, allt detta erbjuder anblick som aldrig går ur ens minne. Jag måste gång på gång utbrista: "Natur, hvad du är skön!"

Jag vände ganska snart det vackra Östersund ryggen. Det ena vackra landskapet aflöser det andra. Blicken fäster sig så gärna vid dessa ringlande silfverband, som bäckarne bilda utefter fjällsluttningarna, eller

ningar uppstått. I närheten af Hålland ligger det bekanta Änge lappbarnhem. Det rymmer ett tjugotal barn, gossar och flickor, hvilka här, på samma gång de få undervisning i vanliga skolämnen, förvärfa ett mått af andlig lyftning, som måste vara fruktbringande så väl för barnen själfva som för deras omgifning i ödemarkerna. Barnen lära dock ej förlora kärleken till sitt fädernesland lif i kåtan och bland reurne. De äro tacksamma för lämpliga barnböcker, som kärlekfulla medmänniskor vilja skänka dem. Denna verksamhet med barnhem för små lappgossar och lappflickor är ett betydelsefullt led i det lappska missionsverket.

Från Hålland promenerade jag lands-

meilan isen och kolden däruppe — fotslänga ispiggar hänga ned från taket af den lilla hydda, turistföreningen låtit uppföra på toppen — och det fagra landskapet där nere i dalen, hvarifrån klangen af kornas och getternas bjällror och valfflickans visa stiger upp efter fjällsluttningen som en trolsk melodi.

Men ännu någonting storslaget och i sitt slag beundransvärdt skulle jag få se samma dag, nämligen Tännforsen, Jämtlands största vattenfall. Jag steg af tåget vid Dufed och vandrade till en gård som hette Löfsta, åtta km från stationen. Där fick jag låna båt, med hvilken jag rodde ytterligare tre km fram till fallet. Tännsjön tömmer sitt vatten i den tret-

tiofyrar m. lägre liggande Noren. Fallets bredd är nära dubbelt så stort. Man kan då göra sig en föreställning om vattenmassan, hvilken, splittrad i kristallklara droppar och omgifven af ett moln af yrande skum, som i solskenet bilda de grannaste regnbågar, störtar sig ned i det svarta djupet, allt under det att det öronbedöfvande dånets återskallar i berghällarna. Det är naturens majestät, som här talar sitt härskande språk.

Från Dufed har det af genom allt vildare och vildare trakter upp mot Storlien, den sista stationen på Svenskt område. Skogen tar snart slut, och marken är öfverallt beväxten med magra, knotiga björkar. Men öfverallt vid synranden och stundom närmare, höja sig fjällen, än som sockertoppar djärft mot skyn, än som

Tröst i — skogssköfvingen.

Af träd på gamla viset
man fick bad' hus och ved,
för mjuka björkeriset
varnartig ungdom svod.

Men nu man säljer skogen
från roten och till topp,
och ofta uppa krogen
förtjänsten supes opp.

Med torf man eldar spisen,
med tegel bygges än,
och lille "kelegrisen"
får smaka rottingen.

Dock, fosterland, dig lugna,
hur än man sköflat har,
den visshet må dig hugna:
Träskullarne bli kvar.

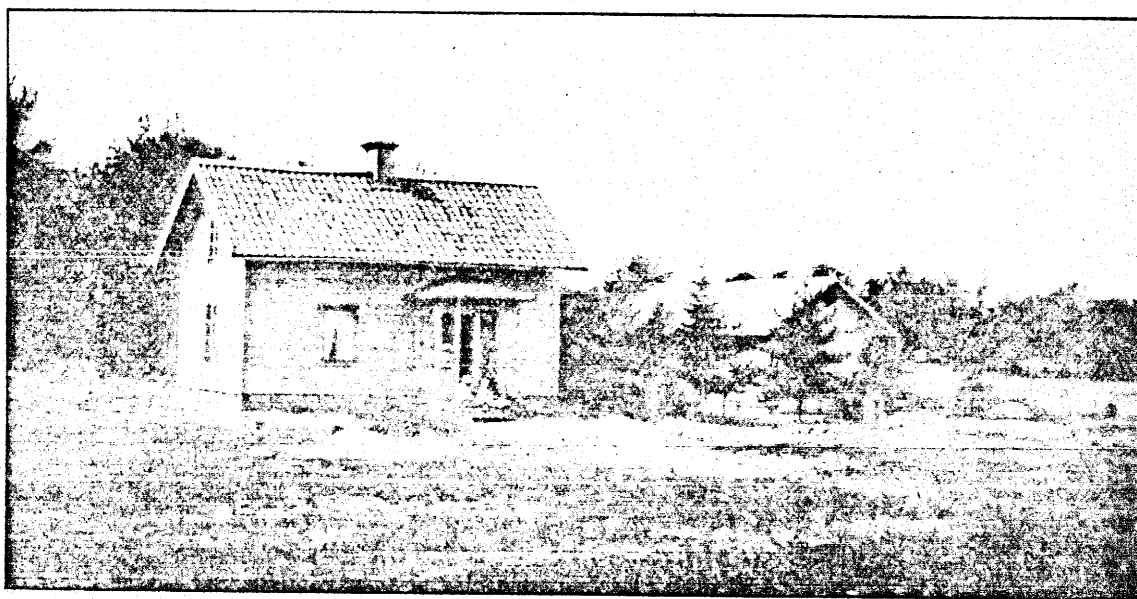
han hittills icke haft någon afkastning. Det oaktadt försörjer han på sitt hem ett par oxar, två kor och tvenne ungnöt, en icke liten besättning på omkring fem tunl. åker. Sjövall har dessutom svin och höns.

Familjen är barnlös. De små som synes å illustrationen äro sålunda ej hemma här.

Hemmet kostar 4.446 kr. och betalas med 66: 69 kr. pr kvartal.

En barons tankar om Egnahemsrörelsen.

Sedan mitt ärende var undanstökadt, frågade Baron på hvilka vill-

Nr 2. Vy från Ekholmen. Qvinneby II. Litt. C. Sjövall

älskna kattor, som kröka rygg.

Vid Storlien besåg jag Brudslöjan, ett vattenfall trekvarts timmes väg från stationen. Sällan har något så väl förtjänt sitt namn, som detta sköna fall. I de mest romantiska omgifningar brusar det tjugufyra m. höga, men mycket smala fallet, som delvis ligger där midt på gränsen, en härlig symbol af det band, som binder Svea och Nore samman i en evig endrätt och frid.

Och där vill jag sluta min rese-skildring med en uppmaning till hvar och en af mina läsare, för hvilken möjlighet förefinnes, att vid första tillfälle ge sig ut för att lära känna och älska sitt land.

J. L-m.

Till illustrationerna.

I dag prydes vår tidskrift af tvenne hem från Ekholmen.

Det första är Möjtorp Litt. C. innehållande 14 tunl. och 4 kappl. däraf omkring 11 tunl. åker med åbyggnader kostar det hela 5,740 kr. och utgör sålunda det årliga arrendet 344: 40 kr. eller 86: 10 i hvarje kvartal.

Innehafvaren är A. S. Vallgren, som synes vara en arbetsam och idog lägenhetstagare.

Det andra hemmet är Qvinneby II Litt. C. utgörande 11 tunl. och 25 kappl. Åkern utgör omkring 5 tunl. Innehafvaren, C. O. Sjövall, har redan nu odlat omkring ett tunl. hvaraf

kor vi mottaga lägenheter. Efter upplysning därom utbrast han. "Det där är ju en präktig idel. Hvem är upphofsmanen däraf? Det måste vara en stark styrelse Ni har "o. s. v. Det är ju självklart att systemet kan gå, äfven på längden, men vi skola efter några år få se att lägenheterna åter äro samlade i några få händer".

Jag invände, att detta nog delvis blir fallet, men att den tiden är långt aflägsen, då hela egendomen åter kommer i en mans hand om det någonsin kommer att ske. Baronens medgif detta "enär vi lefva i söndringens tidevarf". "Och", fortsatte han, "Vi böra främja Eder rörelse på alla löfliga sätt. Tänk hvilken skillnad i arbetsförmåga och inkomst på dessa smålotter, emot hvad mina

Till illustrationerna.

N:r 1.

Styrelseledamoten i F. E. H. stadsfiskalen i Motala C. J. Hellqvist, invald i styrelsen vid årsmötet i Linköping 1902.

N:r 2.

Qvinneby 1 Litt. e. utvisar, huru detta hem vid föreningens tillträde till egendomen Ekholmen tog sig ut.

Lägenheten ligger på Stångåns västra strand. Stugan kommer att bibehållas, men ny ladugård uppföres af föreningen.

Läget är särdeles vackert. Hemmet kommer att innehafvas af mjölnaren C. V. Hedlund i Hackefors.

Priset är 2,387 kr. och arealen sammanlagdt 11 tunn. 8,4 kpl.

Framdeles komma vi i tidskriften påvisa hemmet i det skick, som det af föreningen kommer att öfverlåtas på Hedlund.

Till lägenhets-tagarne.

Med anledning däraf, att bref- o. postanv:smeddelande till expeditionen ofta icke tydligt angifva afsändningsorten, utan kunna ha följande utseende: "Egna Hem Litt. B.", så förstås lätt, huru omöjligt det är för styrelsen att taga reda på hvarifrån ett dylikt meddelande kommit, då det nu redan finnes 12 Litt B. Skrit i stället koloniens namn, exempelvis Bråns-hult, Klingsberg, Lundby o. s. v., då styrelsen lätt kan söka reda på motsvarande Litt. i böckerna. Bref och meddelande, som komma med så otydligt angifven afsändningsort, måste bli obesvarade.

Styrelsen.

Utdelning af tomt-områden.

Den 27 dec. voro till Ekholmen inkallade de medlemmar, som anmälts för val af tomter, samt anmälde med-

lemmar med rätt att välja af de till utdelning nu återstående jordbruks-hemmen.

Förestående tablå visar tomternas storlek jämte därå åsatta värdet, namn å de medlemmar som antogo tomter och hvilka tomter som ej utdelats.

Af de från förra utdelningen återstående jordbrukslotterna anfogs Å 1 litt. e af Carl Jakobsson från Linköpings filial, Å 1 litt. g af fanjunkare A. J. Rååbe från Marielunds filial, Å II A litt. a af V. Engström, Landeryd, Å II A litt. b af F. A. Karlsson, Linköping, Å II A litt. f af A. P. Isaksson, Linköping, Å II A litt. g af A. H. Karlberg, Albertstrand, Spångenum litt. a af A. Eng, Kisa, Spångenum litt. k af P. A. Sandell, Landeryd, Spång. litt. h af K. Fr. Johansson, Motala Ströms filial, Spång. litt. m af C. F. Carlsson, Linköping, Spång. litt. n af G.

visats önskan att emottaga hem, samt synes efter allt att döma äfven den ekonomiska förmågan finnas att emottaga ett så stort antal jordbruks-lotter.

Då medlemmarnes motböcker inkomma vid utdelningarne, och de å desamma inbetalade beloppen ingå såsom första inbetalning å det antagna hemmet, framstår numera en märkbar skillnad på inbetalningarnes storlek jämfördt med de först företagna utdelningarne af förenings-hem.

En af kärnpunkterna för Egna Hems-idéens utveckling har sålunda mer och mer framstått, nämligen föreningens sträfvan att i praktiken visa, att de mindre bemedlade genom att till föreningens förvaltning insätta sina sparmedel äfven sporras till sparsamhet samt lefva in uti och tydligt inse fördelen af att för kommande

behof bevara de medel som möjligen kunna afläggas.

Det vid föreningens början i fjärran skimrande målet är nu hunnet af många; allt flere af de mindre bemedlade flitige och sträfsamme syssla nu på egen torfva.

J. A. J.

N:r 2. Qvinneby 1 Litt. e.

Ekbacken

En nordisk vinterdag.

Hur skön är nordens vinterdag!
Hur full af frikt behag!
När vintersol så härligt ler
Från klarblå skyn till jorden ner,
Och furuskogen står så grön,
Omgifven af den hvita snön,
Och tusen perlor skimra där
På hvita dräkten jorden bär;
Och för den kalla vinterns vind
Uppspira rosor på vår kind.

M - a.

Hvad kan väl bättre lämpa sig för omsättningen i levande lifvet af den förträffliga egnahemsiden än *den större kronogodsen?*

De små kronogodsen gå, det ena efter det andra, under klubban och tages i besittning af frie bönder. Så bör ock ske med de större godsen, som tillhöra staten. Köpare af små egendomar finnas i mängd, och på grund häraf blifva dessa små hem i regeln förhållandevis rätt dyra. Helt visst skulle det blifva en synnerligen god affär för staten att på så sätt afyttra sina stora gods. Skogen och skogsmarken borde dock i allmänhet förblifva i statens ägo, detta för att förekomma skogssköting, som eljest nog blefve en gifven följd af styck-

och bredt om Norrland, den stora omsättningen af dess odlingsmöjligheter och huru den rörliga folkströmmen på allt sätt bör ledas dit och utvandrungen på så sätt inskränkas. Jag tror, att Norrland allt för ensidigt skjutes fram i detta stycke; trävaruindustrien och malmerna torde ännu länge förbli Norrlands förnämsta lifskällor.

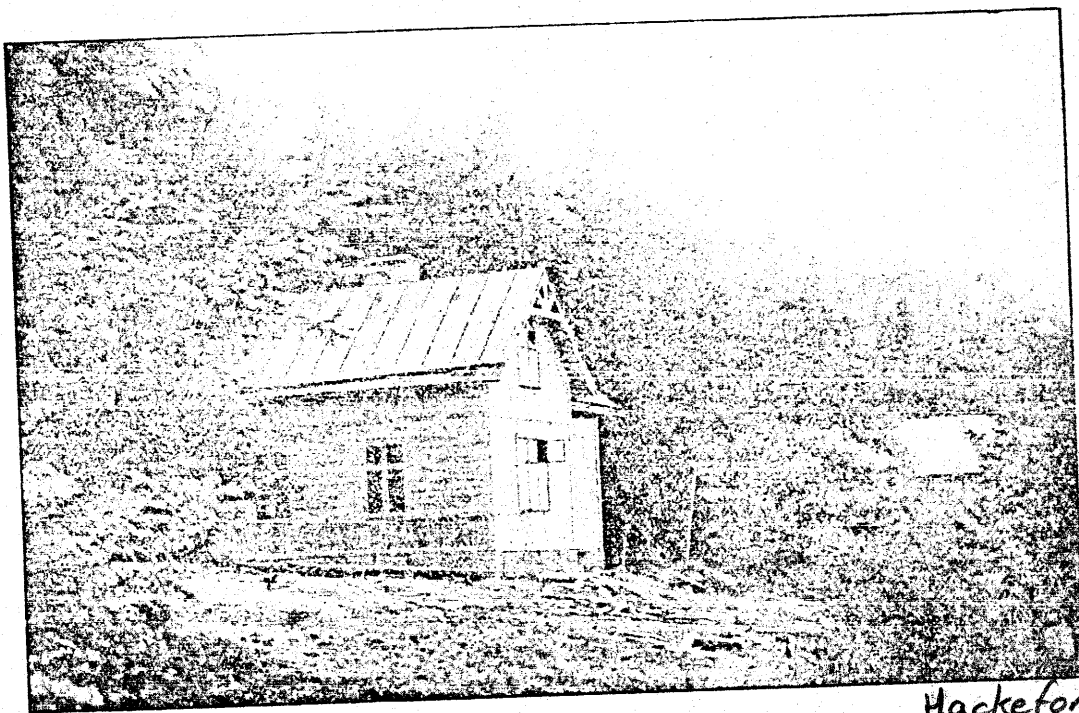
Men hvarför ej hellre börja där förutsättningarna till all möjlig kulturell utveckling äro vida större än i Norrland, jag menar: i södra och än mer i mellersta Sverige? Här finnas lättare och billigare samfärdsmedel, bättre afsättningsstillfällen, och klimatet är gynnsammare. På summa gång finnes här stora vidder som vänta

en ännu större ödslighet skall med ännu större makt väcka längtan till städer och till Amerika. En sådan sträfvan är liktydig med ett ännu starkare förtunnande af människokraften i det redan folktomma mellansverige och måste således anses som ett ytterligare offer åt det extensiva slöseriet." Forts.

Till illustrationerna.

I dag prydes vårt lilla blad af tvenne små hem vid Ekholmen.

Qvinneby litt. h. äges af trädgårdsmästaren Edv. Johansson. Lotten

N:r 3. Vy från Ekholmen. Qvinneby. Litt. H. *Hacketors Handelsträdgård*

ningen. Staten bör vara landets störste skogsägare. På så sätt och helt säkert endast på så sätt kunna vi äga full trygghet för bevarandet af våra i flera hänseenden värdefulla skogar.

Vilja våra styrande på ett effektivt sätt bidraga till lösandet af egnahemsfrågan, så är det många skäl, som tala för, att detta arbete bör taga sin början på de stora kronogodsen i mellersta och södra Sverige. — På ett af Aftonbladet framställt spörsmål: "Hvilken är tidens viktigaste fråga?" har den kända författarinnan fru Cecilia Bååth-Holmberg afgifvit ett svar, hvari det bl. a. heter:

"Det talas nu för tiden så vidt

på kapital, på intensivt arbete, vänta på människor och deras husdjur. Här ske torrläggningar och åsänkningar, här ligga utmed våra stora insjöar marker under offentlig ägo, men vanskötta: här alltså är jord nog för nya tag till nya hem.

Vår landsbygd i både Svea- och Götaland är ännu så att säga full af obegagnade tillfällen till den intensiva odling, som på mindre areal framkallar välbergade familjer, ger män och kvinnor utsikter att uppträda som skapare af lycka för sig själfva, i stället för att vara bråkdelar i en fabrik.

"Men detta skall aldrig kunna upp-nås, om man på ett konstgjordt sätt leder en folkström upp mot norr, där

utgöres af något öfver tio tunl. jord. Med byggnader, ladugård och den lilla vackra villan, som synes å planschen, kostar den 5,675 kr.

Ett vackrare läge torde man få leta efter.

Visserligen är vyen vacker, men det vackraste se vi dock icke, nämligen Stångån, som rinner nedom slutningen och utgör gränsen i öster för det lilla hemmet. Strax nedanför gårdsplanen går nya vägen, som säkerligen blir en af de vackraste i Linköpings närhet. Så lugnt det ser ut!

Se granarna, som sträcka sina spiror mot höjden och med sina grenar liksom omfamna och skydda det lilla hemmet!